

T.C.

UFUK ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

PSİKOLOJİ PROGRAMI

**SOSYAL MEDYANIN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İÇE
KAPANIKLIK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EZGİ ET

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEDA USUBÜTÜN

ANKARA

2019

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
PSİKOLOJİ PROGRAMI

**SOSYAL MEDYANIN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İÇE
KAPANIKLIK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EZGİ ET

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEDA USUBÜTÜN

ANKARA

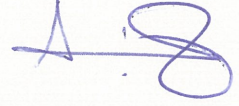
2019

KABUL VE ONAY

Ezgi Et tarafından hazırlanan Sosyal Medyanın Üniversite Öğrencilerinin İçerik Kapanıklık ve Yalnızlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi başlıklı bu çalışma, 29 Ocak 2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan
Doç. Dr. Ayda Büyüksahin Sunal

İMZA

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Seda Usubütün

İMZA

Üye
Doç. Dr. Rahşan Balamir Bektaş

İMZA

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mehmet TOMANBAY

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM SAYFASI

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim/raporum sadece Ufuk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Tezimin/raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

25.02.2019

Ezgi ET

TEŐEKKÜR

Tez çalışmam sırasında bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösterici ve destek olan değerli danışman hocam sayın Dr. Öğr. Üyesi Seda Usubütün'e sonsuz teőekkür ve saygılarımı sunarım.

Çalıőmalarım boyunca maddi manevi destekleriyle beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan aileme sonsuz teőekkürler ederim.

Ayrıca lisans ve yüksek lisansımızı beraber tamamladığımız, tez çalışmam sırasında da yardımını hiç esirgemeyen kıymetli arkadaşım ve meslektaşım Uzman Psikolog Zehra Ülger'e teőekkür ederim.

Ezgi ET

Őubat, 2019

ÖZET

ET, Ezgi. Sosyal Medyanın Üniversite Öğrencilerinin İçer Kapanıklık Ve Yalnızlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Bu araştırmada sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin içer kapanıklık ve yalnızlık düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ufuk Üniversitesinde okuyan 150 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, UCLA Yalnızlık Ölçeği, Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK) ve Sosyal Medya Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde bağımsız gruplar arası t-testi, Mann Whitney U testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Kruskal-Wallis H testi Pearson-r Korelasyon analizi ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve içer kapanıklık düzeylerini etkilemediğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, üniversite öğrencileri, yalnızlık, içer kapanıklık

ABSTRACT

ET, Ezgi. Investigation of the Effects of Social Media on University's Students' Relation and Loneliness Levels, Master's Thesis, Ankara, 2019.

In this study, it is aimed to investigate the effect of social media on introvertedness and loneliness levels of university students. 150 students from Ufuk University participated in the study. Personal Information Form, UCLA Loneliness Scale, The short-form Revised Eysenck Personality Questionnaire (EPQR-S) and Social Media Attitude Scale were used in the study. In the analysis of the data obtained, Independent Samples T-test, Mann Whitney U test, One-way Analysis of Variance (ANOVA), Kruskal-Wallis H test, Pearson-r Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis were used. Findings showed that social media did not affect the loneliness and introversion levels of university students.

Keywords: Social media, university students, loneliness, introversion

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1 Sosyal Medya.....	3
1.1.1 Sosyal Medya Kavramının Tanımı	4
1.1.2 Sosyal Medyanın Tarihçesi	5
1.1.3 Sosyal Medya Çeşitleri	7
1.1.4 Sosyal Medyanın Özellikleri	8
1.1.4.1 Katılım Özelliği.....	8
1.1.4.2 Açıklık Özelliği	9
1.1.4.3 Karşılıklı Konuşma Özelliği	9
1.1.4.4 Topluluk Kurma Özelliği.....	9
1.1.4.5 Bağlantısallık Özelliği	9
1.1.5 Sosyal Medyanın Etkileri	10
1.2 Yalnızlık	13
1.2.1 Yalnızlığın Tanımı ve Genel Özellikleri.....	13
1.2.2 Yalnızlık Türleri	15
1.2.2.1 Duygusal Yalnızlık – Sosyal Yalnızlık	16
1.2.2.2 Durumsal Yalnızlık – Sürekli Yalnızlık.....	17
1.2.2.3 Kronik Yalnızlık – Durumsal Yalnızlık – Geçici Yalnızlık.....	17
1.2.3 Yalnızlığın Gelişimini Etkileyen Faktörler	17
1.2.4 Sosyal Medya ve Yalnızlık İlişkisi	20
1.3 İç Kapanıklık.....	22
1.3.1 İç Kapanıklığın Tanımı.....	22
1.3.2 İç Kapanıklığın Genel Özellikleri	24
1.3.3 İç Kapanıklık İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar	26
1.3.4 Sosyal Medya, Yalnızlık ve İç Kapanıklık İlişkisi	28
1.4. Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri.....	29
BÖLÜM 2	30
YÖNTEM	30
2.1 Katılımcılar	30
2.2 Veri Toplama Araçları	30
2.2.1 UCLA Yalnızlık Ölçeği	30

2.2.2 Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK)	31
2.2.3 Kişisel Bilgi Formu.....	31
2.2.4 Sosyal Medya Tutum Ölçeği	31
BÖLÜM 3.....	33
BULGULAR	33
3.1. Analiz Yöntemi.....	33
3.2.Frekanslar ve Betimleyici İstatistikler	33
3.3.Yordayıcı İstatistikler.....	37
BÖLÜM 4.....	65
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	65
KAYNAKÇA	71
EK – 1:.....	82
EK – 2:.....	84
EK – 3:.....	88
EK – 4:.....	88
EK – 5:.....	90

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Sosyal medya kullanımı gün geçtikçe insanlar için hayatlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. Sosyal medya; sosyal ağ siteleri, bloglar, video paylaşım ağları, fotoğraf paylaşım ağları, bilgi paylaşım ağları ve mikroblogging paylaşım ağları olarak sınıflandırılabilir (Akar, 2010; Liebert, 2011).

Sosyal ağ siteleri insanların tanıdıkları ve tanımadıkları birçok insanla fotoğraf, video gibi paylaşım yapmalarını sağlamaktadır. Ayrıca kullanıcıların, zaman, mekân fark etmeden yeni insanlarla tanışmasına, bağlantı kurmasına fırsat vermektedir. Sosyal medya sayesinde kullanıcılar, farklı bölgelerdeki insanlarla iletişim kurmakta ve günlük hayattaki jest, mimikleri emojilerle yanıtmaktadır (Tektaş, 2014).

Sosyal medyanın birçok avantajı olduğu gibi, fazla ve bilinçsizce kullanımı farklı sorunlara neden olabilmektedir. İnsanlar sosyal ağda geçirdikleri zamanın ve bulunma sebeplerinin artmasına paralel olarak sanal dünyada başlatılan arkadaşlıklara ve iletişim şekillerine daha fazla bağımlı hissetmektedirler (Karakoç ve Taydaş, 2013). Kullanıcılar sosyal medyada bulunan hesaplarını çoğunlukla yalnız yürütmektedirler. Bu durum kullanıcıların sosyal hayatlarındaki insanlarla olan iletişimlerini engellemektedir (Shapiro ve Margolin, 2014). Karakoç ve Taydaş (2013), bu durumun etkisiyle sosyal medya siteleri, kullanıcıların gerçek hayatlarında insanlarla iletişim kurdukları yerlerin yerini alarak bir takım yalnızlık gibi sorunlar oluşmasına sebep olabilmektedir. Sosyal hayatında iletişim kurmayı bırakan birey kendine dönmeye ve içe kapanmaya yönelmektedir. Yalnızlık düzeyi sosyal medyadan olumlu-olumsuz etkilendiği gibi başka birçok değişkenden de etkilenmektedir. Yalnızlığın yaşanılan yerle ilişkisine bakıldığında alanyazında çok fazla araştırma görmek mümkündür. Üniversite öğrencilerinde yalnızlık konulu araştırmaya bakıldığında özel yurtlarda kalan 6 öğrencinin 5'inin yalnızlık düzeyi puanının ortalama değerinin üstünde olduğu belirtilmiştir. Buna ek olarak pansiyon veya otelde kalan ve yalnız yaşayan öğrencilerin %60'a yakınının da yalnızlık düzeyi puanları ortalama puanın üstünde bulunmuştur (Seçim ve ark., 2014).

İçe kapanık bireyler genellikle iletişim kurmaktan kaçınırlar, daha az konuşmayı ve sosyal ortamlardan uzak durmayı tercih ederler. İnternetin sunduğu sanal dünya içe kapanık bireylere alternatifler sunmaktadır. Huan ve arkadaşlarının (2014) yaptığı çalışma sonucuna göre, internetin sağladığı ortam, içe kapanık insanların daha iyi hissetmelerini ve iletişimi kontrol edebilmelerini sağlamaktadır.

Sosyal medyanın yalnızlık ve içe kapanıklık düzeylerine etkisinin cinsiyetle arasındaki ilişkiyi araştıran birçok çalışma bulunmaktadır. Konu ile ilgili literatürde bulunan araştırmalar farklı sonuçlara ulaşmışlardır. Yapılan bazı araştırmalar erkeklerin kadınlardan daha yalnız olduğunu (Russell ve ark., 1980; Davis ve Franzoi, 1986; Schultz ve Moore, 1986; Booth, Bartlett ve Bohnsack, 1992), bazı araştırmalar kadınların erkeklere göre daha yalnız olduğunu (Gürses ve ark., 2011; Kutlu, 2005), bazı araştırmalar ise anlamlı bir fark bulunmadığını belgelemiştir (Berg ve Peplau, 1982; Tornstam, 1992; Brage, Meredith ve Woodward, 1993).

Bu araştırmada sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin içe kapanıklık ve yalnızlık düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Sosyal medya insanların günlük ritüel aktivitelerinden biri haline gelmişken etkisini araştırmamak ve görmemek mümkün değildir. İnsanlar ellerinde telefon, tablet ya da bilgisayarla sosyal hayatlarındaki insanlardan uzaklaşıp sanal dünyada paylaşım yapmaya, iletişim kurmaya ve yeni insanlarla tanışmaya günden güne daha fazla zaman ayırmaktadır. Kendilerinin yönetebildiği bir ağda zaman mekan fark etmeden ulaşılabilirlik kullanıcıları sanal dünyaya yönlendirmektedir. Bu durumda insanların yalnızlaşmasına, çevresindeki insanlardan izole olmasına ve içe kapanmasına neden olabilmektedir. Sosyal medyanın yalnızlık üzerine etkisi literatürde birçok çalışmada görülmektedir. Sosyal medyanın içe kapanıklık düzeyine etkisiyle ilgili yalnızlığa göre daha az araştırma sonucu bulunmaktadır.

Sanal ortamla ilgili çalışmalar araştırıldığında, interneti çok fazla kullanan kullanıcıların daha fazla yalnızlık hissettikleri, insanlarla iletişimlerinin azaldığı ve kişilerarası ilişkilerde problem yaşadıkları bulunmuştur (Morahan-Martin, 2000; Ozcan ve Buzlu, 2007). Yapılan bazı araştırmalarda ise yalnızlık ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Dittman, 2004; Subrahmanyam, 2007).

Yapılan başka bir araştırmaya göre ise teknolojik gelişmeler insanların kendi bilgilerini sunmasına, daha fazla etkileşim içinde bulunmasını sağlamak ve izolasyonu azaltmaktadır. Böylece insanların daha az yalnız hissetmelerini sağlamaktadır (Cotten ve ark., 2012).

Hieftje (2009), sosyal ağların gençler arasında kendilerini ifade etmek için bir ortam sağladığını ve kendilerini bu ortamda rahat hissettiklerini belirtmiştir.

Bu çalışmada sosyal medyanın yalnızlık ve içe kapanıklık düzeyleri üzerindeki etkisi incelenecektir.

1.1 Sosyal Medya

Sosyal medya uygulamaları, günümüzde sosyal yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu bağlamda özellikle facebook, twitter ve instagram gibi çeşitli sosyal medya uygulamalarını kullanmak, birçok birey için rutin günlük yaşam etkinlikleri içerisinde yer almaya başlamıştır. Artık bireyler, belirtilen sosyal medya uygulamalarındaki paylaşımlarla üzülme, sevinme ve hatta örgütlenecek seslerini duyurmak istemektedirler. Başka bir deyişle sosyal medya, bilgisayar kullanmasını bilen hemen her yaştaki kesimden bireyin temel ilgi alanı içerisinde yer alır hale gelmiştir.

Sosyal medya kullanım oranları kişiden kişiye değişmekle birlikte, bireylerin sosyal medya kullanımına yönelik beklentilerinin de aynı şekilde değişiklik gösterdiği görülmektedir. Bu durum, bireylerin sosyal medya kullanımından aldıkları doyum düzeylerinin de farklılık göstermesine neden olmaktadır. Zira hem bireysel farklılıklar hem de bireyin o an içerisinde bulunduğu yoksunluk türü ve düzeyi; sosyal medya kullanım oranını, sosyal medyaya yönelik beklentilerin türünü ve düzeyini ve sosyal medya kullanımından edinilen doyum düzeyini doğrudan etkilemektedir.

İlgili literatür incelendiğinde bireylerin; sosyalleşmeden kaçmak ya da daha fazla sosyalleşmek, yalnızlığını paylaşmak, duygu ve düşüncelerini daha fazla kişiye iletmek, geniş kitleler tarafından takdir edilmek, beğeni duygusunu tatmin etmek vb. nedenlerden dolayı sosyal medyayı kullandıkları belirlenmiştir (Hazar, 2011; Bazarova ve Choi, 2014; Pai ve Arnott, 2015; Ainin ve ark., 2016).

Bireylerin sosyalleşmek, sosyal yaşamdan kaçmak ve uzaklaşmak, eğlenmek, daha fazla kişi ile iletişim kurmak ve/veya zaman geçirmek gibi talep ve beklentilerine etkileşim boyutu ile cevap veren sosyal medya, günümüz itibariyle bireyleri en fazla ve en hızlı kuşatan bir araç olarak değerlendirilmektedir.

1.1.1 Sosyal Medya Kavramının Tanımı

“Yeni medya” olarak da adlandırılan sosyal medya kavramının tanımlanmasına yönelik, ilgili literatürde birçok farklı belirlemeye yer verildiği görülmektedir. Zira literatürde bazı araştırmacılar; 1960’lı yıllardan itibaren kullanılan uydu yayınları ve radyo frekanslarının iletilmesine olanak sağlayan koaksiyel kabloların da sosyal medya kapsamında değerlendirilmesi ve kavramın tanımlanmasının da bu çerçevede yapılması gerektiğini savunmaktadırlar (Jones, 1981; Tuten ve Bosnjak, 2001; Swickert ve ark., 2002). Bazı araştırmacılar ise; sosyal medya kavramının kapsamının ve tanımlanmasının, bireylerarası iletişime olanak sağlayan e – mail (e – posta) kullanımı ile başlatılması gerektiğini belirtmektedirler. Günümüz itibariyle birçok sosyal medya uygulaması e – mail kullanımının yerini almış olsa da; literatürdeki genel kanının, sosyal medya kavramının tanımlanmasının e – maille başlatılması gerektiğine yönelik olduğu görülmektedir (Sheldon, 2008; Stephen ve Toubia, 2010; Ryan ve Xenos, 2011). Sosyal medya kavramı, günümüz itibariyle daha çok “Web 2.0” uygulamaları kapsamında tanımlanmaktadır. Zira Web 2.0 uygulamaları ile bilgisayar kullanımına ihtiyaç duyulmadan, yeni jenerasyon ya da akıllı telefonlarla ya da tablet bilgisayarlarla sosyal medya ile bütünleşik bir yaşam sürdürülebilir hale gelmiştir. “Web 2.0” uygulamalarının kullanılması kapsamında “sosyal medya”; kullanıcıların, diğer kullanıcılarla ilgili bilgi toplamak ve bu kullanıcılarla iletişim kurmak amacıyla ziyaret ettikleri internet siteleri ve bu ziyaretleri olanaklı kılan uygulamalar olarak tanımlanabilmektedir (Gürsakal, 2009). Akar (2010) tarafından da “sosyal medya” kavramı; daha çok Web 2.0 teknolojisi üzerine kurulu olan, sosyal etkileşimde bulunmaya olanak tanıyan, topluluk oluşumunu destekleyen ve işbirliği projelerinin gerçekleştirilmesini sağlayan internet siteleri olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlamalar doğrultusunda görüldüğü üzere, “sosyal medya” kavramı birçok araştırmacı tarafından “sosyal içerikli web siteleri” anlamında kullanılmaktadır. Bu bağlamda Özmen (2009) tarafından da “sosyal medya”; bireylerin kendilerine ait bir alan oluşturmaya yönelik olarak ve sistemdeki diğer kullanıcılarla bir araya gelmek amacıyla dijital

ortamda paylaşabilecekleri video, haber, fotoğraf vb. gibi her türlü materyali birbirlerine ilettikleri ve tarafların etkileşim içerisinde bulunmalarına olanak sağlayan sanal ortamlar olarak tanımlanmaktadır. Toprak ve arkadaşlarına (2009) göre de; sosyal medya, bireylerin birbirleri ile sanal ortamda buluşmalarını olanaklı kılan web tabanlı hizmetleri içermesi bakımından, kısaca internet tabanlı bir alan olarak değerlendirilmelidir. Zira sosyal medya aracılığı ile bireyler, oluşturdukları profiller üzerinden birbirleriyle ilişki kurabilmekte ve yorumda bulunarak, kendilerine özgü bir web sitesi kategorisi oluşturabilmektedirler.

1.1.2 Sosyal Medyanın Tarihçesi

Kullanıcı temelli sosyal medyanın; ilk olarak 1979 yılı itibariyle Tom Truscott ve Jim Ellis tarafından kurulan ve makalelerin haber gruplarına göre sınıflandırılmasını ve ilgili kişi ve/veya kurumlarına gönderilmesini içeren “Usenet Uygulaması”na dayandığı kabul edilmektedir. Usenet Uygulaması’nın ardından, 1988 yılı itibariyle dosya ve link paylaşımına olanak tanıyan “IRC (Internet Relay Chat) Uygulaması”nın kullanılmaya başlanması ile birlikte sosyal medya kullanım alanının genişlediği görülmektedir (Amichai – Hamburger, 2002).Kullanıcıların daha etkili olduğu modern sosyal medya kullanımının temeli ise, 1997 yılında kullanılmaya başlanan “SixDegrees Uygulaması”na dayandırılmaktadır. SixDegrees Uygulaması ile kullanıcılar profil oluşturmaya ve diğer kullanıcılarla profilleri üzerinden bağlantı kurmaya başlamışlardır. Uygulama, kısa süre içerisinde dünya genelinde oldukça popüler hale gelmiş ve geniş bir kullanıcı kitlesine ulaşmıştır. Bu doğrultuda da SixDegrees Uygulaması, 2000 yılı itibariyle 125 Milyon Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Doları’na satılmıştır (Bogers ve Wernersen, 2014).1999 yılı itibariyle sürekli yenilenebilen bloglar üzerine kurulmuş olan “LiveJournal Uygulaması” da, sosyal medyanın gelişiminde önemli bir aşama olarak görülmektedir. LiveJournal Uygulaması ile de kullanıcılar; diğerlerini takip etme, grup oluşturma ve birbirleri ile etkileşim kurma alanlarını genişletme olanağına sahip olmaya başlamışlardır (Hogan, 2010).Söz konusu edilen bu uygulamalar yanında; 1998 yılında MoveOn Uygulaması’nın, 1999 yılında AsianAvenue Uygulaması, Black Planet Uygulaması, Napster Uygulaması, Third Voice Uygulaması, Blogger Uygulaması ve Epinions Uygulaması’nın ve 2000 yılında LunarStorm Uygulaması’nın sosyal medyanın gelişimini desteklediği görülmektedir (Ting – Peng ve Efram, 2012).

Aynı şekilde 2001 yılında Cyworld Uygulaması, Ryze Uygulaması ve Wikipedia Uygulaması'nın da kullanımına sunulması söz konusudur. 2002 yılında kullanılmaya başlanan Fotolog Uygulaması da, fotoğraf paylaşımına olanak tanıyan ilk uygulama olma niteliği taşıması bakımından önemli görülmektedir (Kietzman ve ark., 2011).

Söz konusu edilen bu uygulamalardan bazıları, günümüz itibariyle de aktif olarak kullanılmaktadır. Bu noktada 2002 yılında kullanıma sunulmuş olan ve gerçek anlamda sosyal medyanın ilk örneği olarak görülmesi gereken Friendster Uygulaması, halen etkin olarak kullanılan en eski uygulamalar arasında değerlendirilmektedir (Akar, 2010).

Friendster Uygulaması; profil güncellemelerinin takip edilmesini, arkadaş olarak seçilenlerin bu tercihten haberdar edilmelerini, aynı bölgede ikamet edenler ya da aynı okulda eğitim görenlerle ilgili bilgilendirmede bulunulmasını ve kullanıcıların ağa katılmasının teşvik edilmesini içermesi bakımından, bu alandaki günümüz uygulamalarının temeli olarak görülmektedir (Syn ve Oh, 2015).2003 yılından itibaren de, sosyal medya kullanımına olan ilginin artması ile birlikte birçok başka uygulama sosyal medya ağına dâhil edilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda 2003 yılında Couchsurfing Uygulaması, Myspace Uygulaması, LastFm Uygulaması, Tribe.net Uygulaması, Plaxo Uygulaması, LinkedIn Uygulaması, Hi5 Uygulaması, Photobucket Uygulaması, Second Life Uygulaması ve DeLicio.us Uygulaması kullanıma sunulmuştur (Bachrach ve ark., 2012).

2004 yılı itibariyle Flickr Uygulaması, Orkut Uygulaması, Dogster Uygulaması, Moltiply Uygulaması, Mixi Uygulaması, Piczo Uygulaması, Care2 Uygulaması, Ning Uygulaması, Catster Uygulaması, Digg Uygulaması, BiggerPockets Uygulaması, Hyves Uygulaması ve ASmallWorld Uygulaması kullanıma sunulmuştur (Kalmus, Realo ve Siibak, 2011)2005 yılında Yahoo!360 Uygulaması, Youtube Uygulaması, Cyworld Uygulaması, Xang Uygulaması, Bebo Uygulaması ve Reddit Uygulaması'nın kullanılmaya başlandığı görülmektedir. 2006 yılı itibariyle de; Mychurch Uygulaması, Twitter Uygulaması, Stylehive Uygulaması ve Fabulously40 Uygulaması kullanılmaya başlanmıştır (Tam ve Walter, 2013).

Günümüz itibariyle Twitter Uygulaması ve Instagram Uygulaması ile birlikte en fazla kullanılan sosyal medya uygulaması olarak kabul edilen Facebook Uygulaması ise, 2005 yılında Mark Zuckerberg ve çalışma arkadaşları arasında iletişim sağlanması amacıyla ilk olarak Harvard Üniversitesi'nde kullanılmaya başlanmıştır (Liebert, 2011). Facebook Uygulaması, bu tarihte daha çok Harvard Üniversitesi akademisyenleri arasında iletişim kurulmasına yönelik kullanılmış, ancak 2006 yılından itibaren günümüzdeki niteliklerine kavuşması doğrultusunda çok daha geniş kitlelere ulaştırılabilmektedir. Bu temelde Facebook Uygulaması; geliştirilebilirliğinin olması doğrultusunda yeni grafikler eklenmesine olanak tanınması, sayfalarına reklam kabul etmemesi doğrultusunda okunulmasını kolaylaştırması ve hızlı site oluşturulmasını sağlaması bakımından önemli bir sosyal medya uygulaması olarak değerlendirilmektedir (Masic ve Sivic, 2011). Yine 2006 yılında kullanılmaya başlanan ve önemli sosyal medya uygulamaları arasında değerlendirilen Twitter Uygulaması da; kısa cümleler kurularak "Twit" gönderilmesi doğrultusunda iletişim kurulmasını ve popüler kişilerin hayranları ile bağlantı içerisinde olmalarını sağlaması açısından daha çok gençlere hitap eden bir uygulama olarak görülmektedir (Ross ve ark., 2009).

2007 itibariyle FriendFeed Uygulaması, GlobalGrind Uygulaması, Tumblr Uygulaması ile Osmosus Uygulaması'nın, 2008 yılı itibariyle Ping.Fm Uygulaması ile Kontain Uygulaması'nın, 2009 yılı itibariyle NetLog Uygulaması'nın ve 2010 yılı itibariyle Google Buzz Uygulaması ile Sportpost Uygulaması'nın kullanılmaya başlanması ile birlikte de, sosyal medya uygulamalarının ve bu uygulamaları kullanan kullanıcı sayısının artmaya devam edildiği görülmektedir (Syn ve Oh, 2015).

1.1.3 Sosyal Medya Çeşitleri

Geniş bir kapsamda değerlendirilebilen sosyal medya araçları, genel olarak aşağıda verildiği şekilde sınıflandırılmaktadır (Akar, 2010; Liebert, 2011);

Sosyal ağ siteleri; Facebook Uygulaması, MySpace Uygulaması, LinkedIn Uygulaması, Friendster Uygulaması, Hi5 Uygulaması, Friendfeed Uygulaması, Formspringa Uygulaması ve Xing Uygulaması gibi sosyal medya uygulamalarını kapsamaktadır.

Bloglar; Şirket Blogları, Cnet Uygulaması, TheHuffington Post Uygulaması, BoingBoing Uygulaması, Techcrunch Uygulaması ve Kotke Uygulaması gibi sosyal medya uygulamaları bloglar kapsamında değerlendirilmektedir.

Video paylaşım ağları; Youtube Uygulaması, Dailymotion Uygulaması, Google Videos Uygulaması, Yahoo Video It's on Uygulaması gibi sosyal medya uygulamaları video paylaşım ağları kapsamında değerlendirilmektedir.

Fotoğraf paylaşım ağları; Instagram, 1x Uygulaması, Flickr Uygulaması, Deviantart Uygulaması, photosig Uygulaması, Photo Uygulaması ve Photodom Uygulaması gibi sosyal medya uygulamalarını kapsamaktadır.

Bilgi paylaşım ağları; Wikipedia Uygulaması ve Intelipedia Uygulaması gibi Wiki tarzı sosyal medya uygulamaları bilgi paylaşım ağları kapsamında değerlendirilmektedir.

Mikroblogging paylaşım ağları; Twitter Uygulaması gibi sosyal medya uygulamalarını içermektedir.

1.1.4 Sosyal Medyanın Özellikleri

Sosyal medya, kullanıcılarının kendilerini açık bir şekilde başkalarına ve internet aracılığıyla ifade edebilmelerini sağlaması gibi önemli bir özelliğe sahiptir. Bu bağlamda sosyal medya aracılığıyla kullanıcılar; kullandıklarına sunulan uygulamalarla profil oluşturabilmekte, profillere endeksli olarak birbirleriyle iletişim kurabilmekte, birbirlerinin paylaşımlarını beğenebilmekte ve genel olarak etkileşimde bulunabilmektedirler. Bu yönüyle de sosyal medya uygulamaları, kullanıcıları ile özdeşleşebildiği ölçüde popülerlik kazanabilmektedir.

Söz konusu edilen bu kapsam doğrultusunda sosyal medyanın özellikleri aşağıda verildiği şekilde beş ana başlık altında toplanabilmektedir (Gürsakar, 2009);

1.1.4.1 Katılım Özelliği

Sosyal medya uygulamalarında katılım özelliği ile iletişim kurulan kişilere geribildirimde bulunulabilmesi ve iletişim sürecinin kişilerin isteğine göre devam ettirilebilmesi ifade edilmektedir. Bu doğrultuda sosyal medya uygulamaları ile televizyon ya da radyo yayınlarında söz konusu olan takip eden ve takip edilen

arasındaki irtibatsızlık durumu ortadan kaldırılabilen ve iletişim sürecinin koordinasyonu tamamıyla kullanıcının tercihine bırakılmaktadır(Gürsakar, 2009).

1.1.4.2 Açıklık Özelliği

Sosyal medya uygulamalarında açıklık özelliği ile sosyal medya içeriklerine erişim kolaylığı sağlanması ve kullanıcıların erişimini engelleyen etmenlerin olabildiğinde devre dışı bırakılması ifade edilmektedir. Bu özelliği sayesinde sosyal medya uygulamalarının, açık ve kolaylaştırılmış uygulamalar olarak kullanıma sunulabildiği belirtilmektedir (Gürsakar, 2009).

1.1.4.3 Karşılıklı Konuşma Özelliği

Sosyal medya uygulamalarında karşılıklı konuşma özelliği ile geleneksel medya kapsamında söz konusu olan tek yönlü iletişimin bertaraf edilmesi ifade edilmektedir. Zira klasik ya da geleneksel kitle iletişim araçlarında geribildirim alınması olası değilken ya da çok daha uzun bir sürede geribildirim alınabilmekteyken; sosyal medya uygulamalarında kullanıcılara çift yönlü iletişim kurabilme olanağı sağlanmakta ve geribildirim çok daha kolay ve kısa sürede alınabilmektedir(Gürsakar, 2009)

1.1.4.4 Topluluk Kurma Özelliği

Sosyal medya uygulamalarında topluluk kurma özelliği ile ortak paylaşımlarda bulunmak isteyen kullanıcıların, çok kısa süre içerisinde bir araya gelebilmelerine ve etkin bir iletişim ağı oluşturmalarına olanak sağlanması ifade edilmektedir(Gürsakar, 2009).

1.1.4.5 Bağlantısallık Özelliği

Sosyal medya uygulamalarında bağlantısallık özelliği ile kullanıcılara birçok kolaylık sunulması temelinde, reklam ya da herhangi bir başka gerekçe ile kullanıcıların birbirlerine ulaşabilmeleri ifade edilmektedir. Bu doğrultuda birçok sosyal medya uygulaması ile kullanıcıların; diğer kullanıcılara, sitelere, kaynaklara ve/veya kişilere verilen linkleri takip ederek çok kısa sürede talep ettikleri bilgilere ulaşabilmeleri ya da birbirleri ile bağlantı kurabilmeleri olası olabilmektedir.

Bu özellikleri kapsamında sosyal medya uygulamalarının, müşteri ile hizmet sunan arasında bağlantı kurulmasını sağlamak doğrultusunda “e – ticaret” sürecinde de etkin olarak kullanıldığı görülmektedir. Günümüz itibariyle bu alanda birtakım

hukuki ve teknik engeller bulunmakla birlikte; kaynak – alıcı doğrusal sistemi, e – ticaret sürecinde bir ağ haline dönüştürülerek döngüleştirilebilmekte ve süreç bu şekilde devam ettirilebilmektedir (Brandtzaeg ve Heim, 2009).

Belirtilen bu özelliklerine karşın, sosyal medya kullanıcıları eğer hizmet süreci ile ilgili yeterli bilgiye sahip değillerse, bu durumda sorunlar yaşanabilmektedir. Zira sosyal medya aracılığıyla bireyler; dürtülerine uygun olarak çok daha kolay ikna edilebilmekte ya da sosyal medya araçlarını kullanmaları sürecinde aldıkları doyum doğrultusunda, sosyal medya kullanımı bir alışkanlık ve hatta bağımlılık haline gelebilmektedir.

Çalışmanın bu aşamasında, sosyal medyanın söz konusu edilen bu etkileri temelinde ayrıntılı belirlemelerde ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.1.5 Sosyal Medyanın Etkileri

Sosyal medya kullanımı, bireysel farklılıklara göre değişiklik gösterebilmekle birlikte; kullanım süresine, kullanılan sosyal medya araçlarına, kullanım amacına ve diğer birçok başka etmene göre farklı etkiler ortaya koyabilmektedir. Bu noktada sosyal medya kullanımı; internet kullanımında olduğu gibi ucuz, kolay, zaman ve mekân kısıtlaması olmadan sosyal medya araçlarından ya da uygulamalarından yararlanılması sağlamak bakımından birçok olumlu etkinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Aynı şekilde sosyal medya kullanımı, yine internet kullanımında olduğu gibi sosyal etkileşimi zayıflatıcı ve sosyalleşmeyi önemsiz hale getirmek gibi birçok olumsuz etkiyi de ortaya çıkarabilmektedir.

Akçay'a (2011) göre sosyal medya kullanımı; kullanıcıların aileleri ve arkadaşları ile yüz yüze iletişim kurmalarını engellemesi ve bireyler arasındaki iletişimi zayıflatması bağlamında olumsuz etkiler içermektedir. Bununla birlikte Dolgun'a (2005) göre; sosyal medya kullanımı ile bireyler, yüz yüze iletişime oranla çok daha fazla demokrat karar verebilmektedirler. Bu temelde de günlük yaşam içerisinde yalnızlığa zorlandıklarını düşünen içine kapanık bireyler, günlük yaşamda sosyalleşememenin verdiği sıkıntıları sosyal medya araçlarını kullanarak aşabilmektedirler. Zira içine kapanık bireyler sosyal medyada kendilerini çok daha fazla güvende hissetmekte ve günlük yaşamda çekingen olmalarına karşın, sosyal medyada kendilerinden beklenmeyecek derecede fevri çıkışlar ya da sert çıkışlar ortaya koyabilmektedirler.

Dedeoğlu'na (2006) göre de, sosyal medyada kullanıcılara ekstra bir güvenlik sağlanmaktadır. Zira günlük hayatta kendilerine ulaşılamayacağını düşünen bireyler, bu doğrultuda sosyal medyada çok daha rahat hareket edebilmektedirler. Bu durum Dedeoğlu (2006) tarafından, sosyal medyanın güvenlik zafiyeti içermemesi durumu olarak ifade edilmektedir. Güvenlik zafiyeti olmaması nedeniyle de kullanıcılar, gerçeklere uymasa da diğer kullanıcıların dikkatini çekmeye yönelik profiller hazırlayabilmekte ya da görüşlerini çok daha kolay ifade edebilmektedirler. Ancak gözetim unsuru devreye girdiğinde ya da kullanıcılar gerçek hayatta kendilerine ulaşılabileceğini düşündüklerinde gerçek düşünceler ya da gerçek profiller paylaşılmaktadır.

Anolli, Villani ve Riva'ya (2005) göre sosyal medya; diğer bireylerin yararına karşılıksız olarak bir şeyler yapılmasını sağlayan bir alan olması bakımından, karşılıklı sosyal faydanın sağlandığı yerler olma niteliğine sahiptir. Bu bağlamda sosyal medya aracılığı ile birbirlerini hiç tanımayan insanlar, sosyal yardım kampanyaları başlatabilmekte ve bu şekilde birbirlerine destek olabilmektedirler.

Basilisco ve Kyung'a (2015) göre de; sosyal medya aracılığı ile olumlu özellikler içeren bir profil oluşturma ve bu profile uygun olmaya çalışmak, bireyin muhtemel tedirginliklerden uzaklaşmasını sağlayabilmektedir. Bununla birlikte profiledeki öznenin şekilsiz olması ya da duruma, zamana, kültüre, karşıdaki bireye ve/veya değişen çıkarlarına göre farklı niteliklere brnebilme özgürlüğü taşıması nedeniyle, aynı kişinin birçok başka davranış sergilemesi söz konusu olabilmektedir. Zira kişi, kendi özeliklerini yansıtmayan yeni bir profil yarattığında; aslında kendisini başka bir forma sokmaya çalışmakta, rahat hareket etmesini önlemeye başlamakta ve özde de öznelliğinden uzaklaşmış olmaktadır. Bu nedenle de gerçeği yansıtmayan bir profil, bir sayı olmaktan öteye geçememekte ve sadece kendisinden beklenen davranışları sergilemektedir.

Türkoğlu'na (2011) göre; birçok durumda isteyerek ya da istemeyerek yaratılan ve özde gerçek olmayan bu profiller ya da bu profiller kapsamında yaratılan tipler, sosyal medyadan hayatın içerisine rahatlıkla yayılabilmektedir. Bu nedenle de sosyal medya, kültürel ve sosyal kaosa neden olan bir alan olarak değerlendirilmelidir. Zira sosyal medyanın başlangıçta eğitimi kişiler tarafından oluşturularak genelleştirilen kültürü, günümüzde amatör kullanıcılar tarafından

tahrip edilmiş durumdadır. Sosyal medyanın başlangıçta tesis edilen kültürü yerine ise artık; daha yerel, alt kültürlerle dayalı ve yanlış kısaltmaların, kelimelerin ve/veya cümlelerin kullanıldığı yeni bir kültürel yapı yerleştirilmiş durumdadır.

Shirky'e (2008) göre; sosyal medyada örgütlenebilme olanağının bulunması grupların büyümesini beraberinde getirmiş, ancak büyüyen bu gruplar içerisinde bireylerin birbirleri ile etkili bir iletişim kurmaları olanaksız hale getirilmiştir. Bu nedenle de artık sosyal medyada; iki kişi arasındaki iletişim yerine, yüzlerce ve hatta binlerce kişi arasında iletişim kurulması gündeme gelmiş ve bu durum da iletişim sürecindeki parazitlerin artmasına neden olmuştur. Grupların kendi aralarında alt gruplara ayrılmaları ile de, bu gruplar arasında iletişim bozukluğu ve çatışmalar yaşanması gündeme gelmiştir.

Barabasi'ya (2010) göre de; internetteki bilgi kirliliği nedeniyle, sosyal medyada da artık her insan uzman bir doktor, biyolog, çevre mühendisi ya da herhangi bir başka alanın uzmanı gibi bilgilendirmede bulunmak adına hareket etmektedir. Bu durum bilgi kirliliğinin derecesinin artmasına neden olmakta ve aslında insanlar birbirlerine yardım etmemekte, bilakis mevcut karmaşıklığın düzeyini artırmaktadırlar.

Shirky (2008); sosyal medyanın, günlük yaşamda sosyal medya kullananlar ve kullanmayanlar şeklinde bir gruplanmanın ortaya çıkmasına neden olduğunu belirtmektedir. Bu noktada sosyal medya kullananlar birbirleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilmekteyken, sosyal medya kullanmayanlara birçok şeyden habersiz insan muamelesi yapılmaktadır. Oysa sosyal medyada sunulan bilgilerin doğruluğunun değerlendirilmesi, ancak eğitim düzeyinin yüksek olması ile olası olabilmektedir. Sosyal medya kullanıcılarının eğitim düzeyinin düşük olması ise, bilgi kirliliğinin artmasına neden olmaktadır.

Türkoğlu (2011); sosyal medyada çok kısa sürede ilişki kurulabilmesinin, mevcut ilişkilerin de çok daha kolay bitirilebilmesini beraberinde getirdiğini belirtmektedir. Aynı şekilde sosyal medya aracılığı ile çok fazla sayıda insana ulaşılabileceğinin bilinmesi ya da fazla sayıda takipçiye sahip olunması da, artık herkesin birbirini bir sayıdan ibaret görmesine neden olmaktadır.

Belirtilen bu ve benzeri etkileri doğrultusunda sosyal medya; olumlu özellikleri yanında, özellikle yüz yüze ilişkilerin yerine geçmeye başlayan ilişkilerle yürütülmesi temelinde, bireylerin hem kendilerine hem de diğer bireylere yabancılaşmasını beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda artık insanlar; yataktan çıkmadan, hazırlanmaya ya da belki makyaj dahi yapmaya gerek kalmadan, yürümeye, arabaya ya da otobüse binmeye gerek kalmadan, para harcamadan, görüşme sonrasında tekrar eve dönmek için zaman harcamadan vb. birbirleri ile iletişim kurabilmekte ya da iletişim kurduklarını düşünebilmektedirler. Ancak artık ilişkiler emeksiz kurulduğundan sıradanlaşmakta ve sosyal medya aracılığı ile tanınan kişi nesneleştirilmekte ya da bu şekilde tanınan kişilere alternatifi olan eşyalar gibi davranılmaktadır.

1.2 Yalnızlık

1.2.1 Yalnızlığın Tanımı ve Genel Özellikleri

Yalnızlık kavramı, ilgili literatürde farklı tanımlamalarla karşılanabilmekle birlikte; bireyin, diğer bireylerle ilişkilerinde niteliksel ya da niceliksel olarak söz konusu olan bir bozulma ve/veya aksama durumunda yaşanan oldukça rahatsızlık verici bir yaşantı olarak tanımlanabilmektedir (Perry, 1990). Bir başka tanımlama doğrultusunda da “yalnızlık”; bireylerin iç dünyalarındaki ilişki gerçeğine ilişkin temel sistemde bir bozulma yaşandığına işaret eden, bireyde farklı bir öz farkındalık biçimi oluşmasına neden olan ve çoğu zaman akut bir duygu olarak kendisini ortaya koyan bir yaşantı olarak tanımlanmaktadır (Uruk, 2001).

Yalnızlığın, kişi tarafından istenilen sosyal ilişkiler ile algılanan ilişkiler arasında farklılık olması durumunda ortaya çıkan sıkıntılı durumu ifade ettiği kabul edilmektedir. Bu bağlamda yalnızlık, kişinin tek başına olma durumunu ifade etmemekte ya da kişi başkaları ile birlikte de olsa kendisini yalnız hissedebilmektedir (Kaya, 2005). Zira eğer kişinin sahip olduğu ilişkiler hayal ettiği ideal ilişkileri yansıtmamaktaysa, bu durum da yalnızlık duygusu ortaya çıkabilmektedir. Bu yönüyle yalnızlık duygusu, mutsuzluk duygusunu da içermesi bakımından, bireyin yalnız kalmayı istemesi durumundan da ayrılmaktadır.

Yaşar (2007) tarafından “yalnızlık”; bireyin diğer bireylerle ilişkilerinde tatmin duygusunun yoksun olmasını ya da bu ilişkilerin birey tarafından tatmin edici

algılanmamasını, bu gerçek ya da algılanan yoksunluk duygusunun da psikolojik zorlanmaya neden olması olarak tanımlanmaktadır. Rogers (2003) tarafından da “yalnızlık”; bireyin, diğer bireyler ile hiçbir gerçek ilişkisinin olmadığını hissetmesi durumunda ortaya çıkan bir yaşantı olarak tanımlanmaktadır.

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda; bazı bireylerin tek başına olduklarında dahi kendilerini yalnız hissetmediklerini, bazı bireylerin ise kalabalık içerisinde dahi kendilerini yalnız hissettiklerini ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu kapsamda da yalnızlık, duruma göre değişiklik gösterebilen öznel bir yaşantı olarak tanımlanabilmektedir (Schmitt ve Kurdek, 1985).

Yalnızlık duygusu; bireyin diğer bireyler tarafından kabul görmemesi ve sevilmemesi doğrultusunda, kendisini diğer bireylere yabancılaşmış hissetmeye başlamasını ve kişisel ilgi ve yaşantıları paylaşabilecek birinin olmaması durumunu içeren bir duygu olarak değerlendirilmektedir (Cheng ve Furnham, 2002). Bu nedenle de, bireyin yakın ilişkiler kuramaması ya da diğer bireylerle ilişkilerini geliştirememesi durumunda yalnızlık duygusunun ortaya çıkması söz konusu olmaktadır.

Yalnızlık duygusu, bireyin yaşamının her döneminde ortaya çıkabilecek bir duygudur. Bu çerçevede birey; yaşamının hangi döneminde olursa olsun, eğer çevresinde kendisini destekleyecek, kendisine güvenebilecek ya da güven duyabilecek, samimi ve içten bireyler bulamamaktaysa kendisini yalnız hissetmeye başlayacaktır. Bununla birlikte yalnızlık, bireyin sosyal ilişkilerinde önemli eksiklikler olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir (Batıgün, 2008).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda; yalnızlığın özgüven eksikliği, içedönüklük, sosyal beceri eksikliği ve utangaçlık gibi kişilik özellikleri ile ilişkili olarak ortaya çıkan bir duygu olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde yalnızlık; yaş, cinsiyet, sosyo – ekonomik düzey ve aile tutumları gibi kişisel özelliklerden de etkilenerek kendisini ortaya koyabilmektedir (Medora ve Woodward, 1986).

Yalnızlık duygusu; bireylerin yaşamın her alanında doyumsuz olmasına, kendilerini daha az sevmelerine, hiçbir arkadaşına ve/veya dostuna sahip olmamalarına ya da arkadaşlarının ya da dostlarının sayısının oldukça az olmasına ve mevcut arkadaşların da bu arkadaşlıktan memnuniyet duymamalarına karşın

arkadaşlıklarını devam ettirmelerine neden olabilmektedir (Henwood ve Solano, 1994).

Yalnızlık duygusu; bireylerin sosyal ilgi düzeylerinin düşmesini, diğer bireylerle ilişki kurma konusunda isteksizlik duymalarını, sosyal risk almakta zorlanmayı, içten ve samimi arkadaşlıklar kuramamayı beraberinde getirebilmektedir. Bununla birlikte yalnızlık, hem sosyal ilişkilerdeki doyumsuzluktan kaynaklanabilmekte, hem de mevcut sosyal ilişkilerde daha fazla doyumsuzluk yaşanmasına neden olabilmektedir (Öksüz, 2005).

Yalnızlık duygusu, kişiliğin tam olarak gelişmediği dönemlerde ya da yaşamın ilk yıllarında da üstü kapalı olarak yaşanabilmektedir. Bu bağlamda yenidoğan bebeklerin, annelerinden ya da bakıcılarından sıcaklık ve sevecenlik görmemeleri durumunda temel güven duygusu gelişmeyebilmekte ve belirtildiği üzere üstü kapalı olarak bebekte yalnızlık duygusu ortaya çıkabilmektedir (Russell ve ark., 1984).

Sonuç olarak yalnızlık duygusu; aile ve arkadaşlarından daha düşük destek alan, kişilerarası iletişim becerileri gelişmemiş olan ve genel olarak da kendilerini sosyal olarak kısıtlanmış gören bireylerde görülebilen bir duygu olarak değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda da yalnızlık duygusu, bireyde daha büyük içsel psikolojik semptomların ortaya çıkmasına ve olumsuz deneyimler yaşanmasına neden olabilmektedir.

1.2.2 Yalnızlık Türleri

Yalnızlık türleri ile ilgili değerlendirmeler; “Duygusal Yalnızlık – Sosyal Yalnızlık”, “Durumsal Yalnızlık – Sürekli Yalnızlık” ve “Kronik Yalnızlık – Durumsal Yalnızlık – Geçici Yalnızlık” alt başlıkları doğrultusunda ele alınacaktır.

1.2.2.1 Duygusal Yalnızlık – Sosyal Yalnızlık

Weiss (1973) tarafından yalnızlık, “duygusal yalnızlık” ve “sosyal yalnızlık” boyutunda yaşanabilen bir yaşantı durumu olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Weiss (1973); yalnızlığın, ergenlik döneminde anne – babanın bağlanma figürü olmaktan çıkmaya başlaması durumunda kendisini ortaya koymaya başladığını belirtmektedir. “Duygusal yalnızlık” da bu temelde Weiss (1973) tarafından; birey için yakın bağlanma ilişkilerinin olmaması ya da bu ilişkilerin kaybedilmesi durumunda ortaya çıkan yaşantı olarak tanımlanmaktadır.

Duygusal yalnızlık; ergenlik döneminde anne – babadan uzaklaşmaya başlamak ve aynı ya da karşı cinsten akranlarla ilişkileri yeniden düzenlemek doğrultusunda, anne – baba figürü yerine akran ya da arkadaş figürünün yerleştirilmesi ile ortaya çıkabilmektedir. Ergenlik döneminde yer alan birey, eğer bu yeni düzenleme ile kişilerarası ilişkilerinde bozulmalar ortaya çıkmasına neden olsaydı, bu durumda yalnızlık yaşanabilmekte ve hatta kişi tamamıyla sosyal yaşamdan yalıtılmış olarak yaşamını devam ettirebilmektedir (Orzeck ve Rokach, 2004).

Sosyal yalnızlık kavramı da Weiss tarafından 1974 yılında yapılan çalışmalar doğrultusunda tanımlanmıştır. Ancak Weiss (1974); sosyal yalnızlık kavramını, bir arkadaş grubuna sahip olmama durumu gibi eksik bir tanımlamaya endeksli olarak değerlendirmek bakımından, kendisinden sonra gelen araştırmacılar tarafından eleştirilmiştir. Neticesinde Weiss’in (1974) kendisi de, sosyal yalnızlık kavramına yönelik yaptığı tanımlamanın, kendisinden sonra gelen araştırmacılar tarafından yanlışlandığını kabul etmektedir (Aktaran: Oruç, 2013).

Genel bir belirleme doğrultusunda “sosyal yalnızlık”; bireyin kendisini marjinal hissetmeye başlaması ile birlikte ortaya çıkan amaçsızlık ve can sıkıntısı durumu olarak tanımlanabilmektedir. Weiss’e (1987) göre; bireyin sürekli günlük yaşamın rutin görevlerini yerine getirmek durumunda olması, amaçsızlığı ve can sıkıntısını beraberinde getirmekte, bu durum da kaçınılmaz olarak bireyde sosyal yalnızlık duygusunun ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Weiss, 1973).

1.2.2.2 Durumsal Yalnızlık – Sürekli Yalnızlık

“Durumsal yalnızlık – sürekli yalnızlık” şeklinde yalnızlığı farklı boyutları ile inceleyen Jones (1987), konu ile ilgili araştırma yapan önemli isimler arasında değerlendirilmektedir. Jones (1987) tarafından “durumsal yalnızlık”; şimdiki zaman içerisinde yaşanan ve yakın zaman içerisinde yaşanan kişilerarası ilişkilerdeki eksikliklerden ve yoksunluklardan kaynaklanan bir yalnızlık boyutu olarak tanımlanmaktadır. Jones’a (1987) göre “sürekli yalnızlık” ise; oldukça kararlı kişilik özelliklerinin, bireyin kişilerarası ilişkilerinde sürekli başarısızlık ve olumsuzluk yaşamasına neden olması durumudur (Duy, 2003).

Durumsal yalnızlığın çözümlenebilmesi için; kısa süreli, kriz odaklı ve/veya sosyal ilişkileri geliştirmeye yönelik terapiler önerilmektedir. Sürekli yalnızlığın çözümlenebilmesi için de, sosyal ve kişilerarası ilişkilerin geliştirilmesine yönelik becerilerin desteklenmesi amaçlanmaktadır (Duy, 2003).

1.2.2.3 Kronik Yalnızlık – Durumsal Yalnızlık – Geçici Yalnızlık

Yalnızlık, Beck ve Young (1978) tarafından “kronik yalnızlık – durumsal yalnızlık – geçici yalnızlık” şeklinde üç farklı boyutta incelenmektedir. Beck ve Young’a (1978) göre “kronik yalnızlık”; birkaç yıl gibi uzun bir süreyi kapsayan ve doyum sağlayıcı kişilerarası ilişkiler kuramamaktan kaynaklanan bir yalnızlık boyutunu ifade etmektedir. “Durumsal yalnızlık” ise; daha çok işi ya da eğitim gibi nedenlerden dolayı bireyin yaşamında söz konusu olan değişimler doğrultusunda kendisini ortaya koyan ya da bir yakının kaybı gibi bireyin yaşamında önemli değişiklikler yaşanmasını beraberinde getiren durumlarda söz konusu olan yalnızlık boyutunu ifade etmektedir (Beck ve Young, 1978).

Beck ve Young (1978) tarafından “geçici yalnızlık” da; bireylerin günlük yaşamın herhangi bir diliminde yaşadıkları ve bir başka bireyle iletişim kurduklarında ya da konuşmaya başladıklarında sona eren yalnızlık boyutu olarak ifade edilmektedir. Beck ve Young (1978) göre; geçici yalnızlık, yalnızlığın diğer boyutlarına göre en sık karşı karşıya kalınan yalnızlık boyutu yaşanmaktadır.

1.2.3 Yalnızlığın Gelişimini Etkileyen Faktörler

Yalnızlığın gelişimini etkileyen faktörlerin kişilik özellikleri, sosyal faktörler ve bireysel faktörler bağlamında değerlendirilmesi ile ilgili belirlemeler aşağıda verildiği şekilde özetlenebilmektedir;

Kişilik özellikleri, bireyin yalnızlık duygusuna sahip olmasını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda; içedönük, çekingen, dışsal denetime açık, özsaygı düzeyi düşük, utangaç ve olumsuz benlik kavramına sahip olan bireylerin, diğer bireylere göre kendilerini çok daha fazla yalnız hissettikleri belirlenmiştir (Çakıl, 1998).

Sosyal faktörler, bireyin kendisini yalnız hissetmesine neden olan ve sosyal çevreden kaynaklanan faktörler olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda sosyal çevrenin bireye yaklaşımları, bireyi yalnızlığa itebilmektedir. Örneğin; yoğun sosyal ilişkiler yaşanması gerektiği düşüncesinin normalleştirildiği bir toplumda, görece daha az sosyal ilişki düzeyine sahip olan bireyler kendilerini yalnız addedebilmektedirler (Çiftçi, 1997). Oysa yalnızlık değerlendirmesinde, etkileşim sıklığından ziyade sosyal ilişkinin niteliğinin göz önünde bulundurulması daha doğru olacaktır.

Bireysel faktörler, bireyin kişilik özellikleri dışında kalan özelliklerini ifade etmektedir. Bu bağlamda birey; sosyal ilişkilerini kişilik özelliklerine göre değil de, zengin ya da fakir olmak gibi farklı bireysel özelliklerine göre sürdürmesi gerektiğini düşündüğünde, bu özelliklerine uygun ilişkiler kuramaması durumunda kendisini yalnız hissedebilmektedir (Çakıl, 1998).

West, Kellner ve West (1986) tarafından da yalnızlığın gelişimini etkileyen temel değişkenler aşağıda verilen kapsamda değerlendirilmektedir;

Yalnızlık; yaşamın her döneminde görülebilmekle birlikte, daha çok erişkin bireylerde gözlenebilmektedir (Richaud de Minzi ve Sacchi, 2004). Bu bağlamda konu ile ilgili bazı araştırmalar kapsamında, yaş değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir (Quay, 2002). Bazı araştırmalar kapsamında da, yaş değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında nötr korelasyon olduğu bulgulanmıştır (Demir, 1990).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda, medeni durum değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmalar kapsamında; bekâr olan bireylerin kendilerini daha az yalnız hissettikleri, eşlerini kaybetmiş ya da eşlerinden boşanmış olan bireylerin kendilerini daha fazla yalnız hissettikleri bulgulanmıştır (Rokach, 2000).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda, cinsiyet değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmalar kapsamında, erkeklerin yalnızlık düzeylerinin kadınların yalnızlık düzeylerinden daha yüksek olduğu bulgulanmıştır (Roscoe ve Skomski, 1989; Demir, 1990).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda, öğrenim düzeyi değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmalar kapsamında; öğrenim düzeyi yüksek olan bireylerin, görelide daha düşük öğrenim düzeylerine göre kendilerini daha az yalnız hissettikleri belirlenmiştir (Alkan, 1996).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda, çalışma durumu değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmalar kapsamında, çalışmama durumunun bireylerin kendisini yalnız hissetmesine neden olabildiği belirlenmiştir (Al – Yagon ve Margalit, 2006).

Weiss'a (1973) göre, aşağıda söz konusu edilen altı ilişki türünden en az birinin eksik olması durumunda bireylerin kendilerini yalnız hissetmeleri söz konusudur olabilmektedir;

Bireyin kendisini güvende hissetmesini sağlayan ilişkiler, bağlılık ilişkisi kapsamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda bağlılık ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görölmektedir.

Bireyin diğer bireylerle sosyal ilişkiler ağı oluşturabilmesi, sosyal entegrasyon ilişkisi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda sosyal entegrasyon ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görölmektedir.

Bireyin, diğer bireylerin iyi olmasından kendisini sorumlu tuttuğu ve bu temelde sürdürülen ilişkiler, yaşama olanağı ilişkisi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda yaşama olanağı ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görülmektedir.

Bireyin sahip olduğu yeteneklerin ve becerilerin fark edilebildiği ya da önemsendiği ilişkiler, değer verme ilişkisi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda değer verme ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görülmektedir.

Bireyin yardım alabileceği ya da destek görebileceği ilişkiler, güvenilir uyuşma ilişkisi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda güvenilir uyuşma ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görülmektedir.

Bireyin rehberlik edilmesi noktasında destek alabildiği ilişkiler, rehberlik ilişkisi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda rehberlik ilişkisi olarak nitelendirilebilecek ilişkilere sahip olmayan bireylerin yalnızlığa daha duyarlı olduğu görülmektedir.

1.2.4 Sosyal Medya ve Yalnızlık İlişkisi

Teknolojik gelişmeler insanların kendi bilgilerini sunmasına, daha fazla etkileşim içinde bulunmasını sağlamakta ve izolasyonu azaltmaktadır. Böylece insanların daha az yalnız hissetmelerini sağlamaktadır.(Cotten ve ark., 2012).

İnsanlarla iletişim sağlamayan birey sosyal yaşamından uzaklaşarak sanal ortama yönelmektedir (Kraut, 1998). Sanal ortamla ilgili çalışmalar araştırıldığında, interneti çok fazla kullanan kullanıcıların daha fazla yalnızlık hissettikleri, insanlarla iletişimlerinin azaldığı ve kişilerarası ilişkilerde problem yaşadıkları bulunmuştur (Morahan-Martin, 2000; Ozcan ve Buzlu, 2007). Yapılan bazı araştırmalarda ise yalnızlık ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Dittman, 2004; Subrahmanyam, 2007).

Ryan ve Xenos'un (2011) yaptığı çalışmanın örneklemini, Avusturalya 'da yaşayan 18-44 yaş aralığında 1635 sosyal ağ kullanıcısı oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda, Facebook kullananların, kullanmayanlara göre daha çok yalnız kalma

eğiliminde bulduklarına ulaşılmıştır. Sosyal medyanın aktif kullanımı yalnızlık üzerinde pozitif etki gösterirken, sosyal medyanın az kullanımının yalnızlık üzerine negatif etkisi olduğu bulunmuştur. Aynı çalışmada Facebook kullanıcılarından yalnız olanların yalnız olmayanlara göre duygularını, ruh hallerini ve durum bilgilerini paylaşmak için daha hevesli oldukları bulunmuştur. Buna ek olarak, Facebook'ta durum güncellemesi yapmanın yalnızlık hissiyatını azalttığı saptanmıştır.

Al- Saggaf ve Nielsen (2014), 616 kadın Facebook kullanıcısının katıldığı çalışmada sosyal medya ve yalnızlık arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Buna ek olarak, yalnızlık ve sosyal ağda kullanıcıların kendilerini diğer kullanıcılara tanıtmaları arasındaki anlamlı ilişki olup olmadığına da bakılmıştır. Araştırmada yalnızlık ile değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Pittman ve Reich(2016) yaptıkları çalışmada, sosyal medya kullanımı ve yalnızlık arasındaki ilişkiye bakılmıştır, Araştırma sonucunda Twitter gibi sözel paylaşım siteleri ve yalnızlık arasında bir ilişki bulunamazken, Snapchat, Instagram gibi iletişim ve yakınlık içeren sosyal paylaşım ağları ile yalnızlık arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Amaghani'nin (2016) yaptığı çalışmada öğrencilerin yalnızlık düzeyleri ve sosyal medya tutumları araştırılmıştır. Araştırma sonuçları, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri arttıkça sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan, sosyal yetkinlik, paylaşım ihtiyacı ve öğretmenlerle iletişim alt boyut puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde arttığını, sosyal izolasyon puanının ise düştüğünü göstermektedir.

Sosyal ağlarda arkadaşlarla iletişim kurma ile yalnızlık arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmaya 717 üniversite öğrencisi katılmıştır. Sosyal ağın, kullanıcıların yalnızlıklarını paylaşmalarında önemli bir rol oynadığı saptanmıştır. Ayrıca sosyal ağda bulunan sohbet özelliğinin bağımlılık içermesi, yalnızlığa iten bir durum olduğu bulunmuştur (Özen ve Sarıcı, 2009).

Şar, Göktürk, Tura ve Kazaz'ın(2012) yaptıkları çalışma 569 yaşlı katılımcıyı kapsamaktadır. Bu çalışmada yaşlı bireylerin yalnızlık düzeyi ve internet kullanımı arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre, yalnız yaşayan

katılımcıların yalnızlık düzeylerinin daha yüksek olduğu ve bu bireylerin internette daha fazla zaman geçirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca bireylerin yalnızlıklarını azaltmak için interneti aktif olarak kullandıkları saptanmıştır. Buna ek olarak, yalnız olan bireylerin yalnız olmayanlara göre sosyal ağ sitelerini daha fazla kullandığı saptanmıştır (Morohan-Martin ve Schumacher, 2003). Bunun sebebi yalnız bireylerin daha fazla sosyal destek aramasıdır (Morohan-Martin ve Schumacher, 2003).

Caplan (2003) 386 kişinin katıldığı çalışma sonucunda, sosyal ağ aracılığıyla yapılan etkileşimin sosyal desteği iletişimi azalttığı buna bağlı olarak yalnızlık ve depresyona neden olduğu saptanmıştır.

Özetle; bu çalışmada sosyal medya ve yalnızlık ilişkisinde literatürde gözlenen çelişkili bulgular gözden geçirilecektir.

1.3 İçe Kapanıklık

1.3.1 İçe Kapanıklığın Tanımı

İçe kapanıklık, bireyin kendi içine ve benliğine doğru sapmalar gösteren davranışlar sergilemesi olarak tanımlanabilmektedir (Coplan, 2013). Bir başka tanımlama çerçevesinde de içe kapanıklık, bireyin aşırı kontrollü davranışlar sergilemesi olarak ifade edilmektedir (Tandon, Cardeli ve Luby, 2009). Bununla birlikte hangi davranışların sergilenmesi kapsamında değerlendirilirse değerlendirilsin, içe kapanıklık bağlamında birey tarafından ortaya konulan davranışlar problem davranışlar olarak nitelendirilmektedir (Coplan, 2013).

İçe kapanıklık problemi yaşayan bireyler, bu durum aslında kendileri için büyük bir yük olmasına karşın, içerisinde buldukları durumu çok fazla dışarıya yansıtmak istemezler. Bu nedenle de içe kapanıklık problem davranışlar çoğu zaman göz ardı edilmektedir (Verschueren, Doumen ve Buyse, 2012). Zira içe kapanıklık çoğu zaman sosyal çevre tarafından rahatsız edici bir durum olarak görülmemekte ve bilakis bireyin kişilik özellikleri kapsamında değerlendirilmektedir.

Bu durum içe kapanıklık davranışlarının bireyin sosyal çevresi tarafından problem davranışlar kapsamında ele alınmasını engellemekte ve birey içsel stres, sessizlik ve kendine yönelik cezalandırıcı tutum (intropunitive) ile karakterize edilen bu

durumu yaşamaya devam etmektedir. Neticesinde de içerisinde yer alınan bu durumu tam olarak değerlendirilebilecek ve ifade edebilecek düzeyde olunmayan çocukluk döneminde içe kapanıklık, farklı problem davranışları da beraberinde getirebilmektedir (Touliatos ve Lindholm, 1981).

İçe kapanıklık problem davranışların neden olduğu stresli durum, ancak birey tarafından taşınamayacak noktaya geldiğinde dışa yönelim davranışlar ortaya çıkmaya başlamaktadır. Bununla birlikte içe kapanıklık problem davranışların kendisini dışa yönelim davranışlar olarak ortaya koymasına dek geçen sürede, zaman kaybı yaşanması dolayısıyla bireyin benlik algısı büyük zarar görmüş olmaktadır (Verschueren, Doumen ve Buyse, 2012).

Merrell (1995) tarafından içe kapanıklık; somatik sorunlar ve kaygı, korku, tedirginlik ve bunalma gibi sorunlarla kendisini ortaya koyan içselleştirilmiş problem davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Merrell'e (1995) göre birey tarafından içe kapanıklık bağlamında sergilenen davranışlar; genel olarak umutsuzluk, sosyal çevreden izolasyon ve olumsuz benlik algısı ile kendisini göstermektedir.

Bununla birlikte Merrell (2003); içe kapanıklı problem davranışların erken tanımlanmamasının ve bu problem davranışlara yönelik önlem alınmamasının, depresyon gibi ruh hastalıklarının gelişmesine ve sosyal izolasyon gibi psikolojik sorunların ortaya çıkmasına neden olabileceğini belirtmektedir. Sanders, Merrell ve Cobb'a (1999) göre de; içe kapanıklık problem davranışlar, yaşın ilerlemesi ile birlikte olumsuz benlik algısı ve sosyal yeterlilik algısında eksiklik gibi problemler ve bu doğrultuda psikolojik hastalıkların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Bireylerde içe kapanıklık problem davranışlarının ortaya çıkmasına neden olan birçok etmeden söz edilmektedir. Bu etmenlerden en önemlisi ise, bireyin ilk sosyal çevresi anlamında ailesi olarak değerlendirilmektedir. Zira aile içerisinde ebeveynlerin çocukla etkileşiminde eksiklikler bulunması, bireyin ileriki yaşamında olumsuz izler görülmesine neden olabilmektedir. Bu izlerin olumlu olabilmesi ya da bireyde içe kapanıklık problem davranışların ortaya çıkmasının önüne geçilebilmesi için; ebeveyn tutumlarının, anne – baba arasındaki ilişkilerin

ve ebeveyn – çocuk iletişiminin sağlıklı olmasına özen gösterilmelidir (Öksüz, 2002; Efe, 2005).

Alisinanoğlu ve Ulutaş'a (2000) göre; bireyin cinsiyeti, parçalanmış ailede yetişme durumu, tek ebeveynle yaşamak durumunda kaldığında diğer ebeveynle kurduğu ilişkinin niteliği, ailede yaşayan diğer bireylerin bireyin sosyal ve duygusal gelişimine etkisi vb. nedenler bireyin içe kapanıklık düzeyini etkileyebilmektedir.

Velderman ve arkadaşlarına (2006) göre de; anne – babaların sert ya da etkisiz disiplin uygulamalarında bulunmaları veya bireyin denetimsiz bir ortamda büyümesi, ebeveynler arasında sık sık problem yaşanması, bireyin aile içerisinde duygusal ve sosyal açıdan yeterince destek görmemesi ve genel olarak da ailenin işlevini yerine getirmesi sürecinde sorunlar yaşanması bireyin içe kapanıklık düzeyini etkileyebilmektedir.

Gimpel ve Holland (2003) tarafından da içe kapanıklık problem davranışlarının nedenleri; bebeklik döneminde söz konusu olan güvensizlik duygusu, bireyin içe kapanıklık problem davranışlarını dışa yönelttiğinde aile içerisinde bireye verilen tepkiler, düşük doğum ağırlığı ile dünyaya gelmek, babanın ilgi ve sevgisinden yoksun kalmak, düşük sosyo – ekonomik düzeye sahip olunması ve olumsuz bir sosyal çevrede yaşamak olarak ifade edilmektedir.

Engels ve arkadaşlarına (2004) göre de; bireylere aile içerisinde iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak sağlanmaması, bireyin çevresi ile sosyal etkileşimde bulunabilecek sosyal ortamlardan yoksun bırakılması ve ailede boşanma ya da ölüm gibi travmatik yaşantılara şahit olunması gibi durumlar, bireyde anksiyete, huzursuzluk, endişe ve korku temelinde içe kapanıklık problem davranışlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

1.3.2 İçe Kapanıklığın Genel Özellikleri

İçe kapanıklık problem davranışlar; sosyal geri çekilme, sekteye uğramış akademik başarı, somatik problemler, düşük benlik saygısı, depresyon ve ilerleyen yaş dönemlerinde intihar düşüncesi ile kendisini ortaya koyabilmektedir. Bu bağlamda konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda da içe kapanıklık problem davranışları kapsamında yaşanan problemler; anksiyete, mutsuzluk, umutsuzluk, sosyal geri çekilme ve korku olarak belirlenmiştir (Campbell, 1995). Merrell (2003) tarafından

da ie kapanık problem davranışları; somatik problemler, kaygı, sosyal geri çekilme ve depresyon bağlamında değerlendirilmektedir.

Yavuzer'e (2003) göre; sosyal izolasyon ya da ie kapanıklık, bireyin kaygıya karşı geliştirdikleri bir savunma mekanizması olarak kendisini ortaya koymaktadır. Zira birey genellikle kaygı duyduğu durumlarla karşılaştığında sıklıkla bu savunma mekanizmasını başvurmaktadır. Bununla birlikte diğer savunma mekanizmalarında olduğu gibi bu savunma mekanizmasının da sürekli kullanılması, bireyde sorunlar yaşanmasına neden olacağından normal olarak kabul edilmemelidir.

zbey'e (2012) göre de sosyal izolasyon ya da ie kapanıklık, bireyin sosyal çevresi ile etkileşim kurma becerisinde problem olması durumunu ifade etmektedir. Bu bağlamda sosyal izolasyon ya da ie kapanıklık durumunda birey; akranları ile ilişki ve etkileşim başlatmada, sürdürmede ve onlarla paylaşımda bulunmada sorunlar yaşamakta ve bu nedenle de sosyal çevreden dışlanma ile karşı karşıya kalmaktadır. Ie kapanık bireyler çevrelerine zarar verecek davranışlar sergilememeleri dolayısıyla problemlili bireyler olarak değerlendirilmeseler de, bu durum yaşamın ilerleyen dönemlerinde depresyon ve anksiyete gibi ciddi psikolojik problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Keown ve Woodward (2002) da, ie kapanıklık problem davranışları ile başa çıkma sürecinde kortizol hormonunun önemli rol oynadığını belirtmektedirler. Keown ve Woodward (2002); ikizler üzerinde yaptıkları araştırmalar kapsamında, içe kapanık problem davranışlarının kalıtımsal olarak aktarılması ihtimalinden bahsetmektedirler.

Coplan'a (2013) göre ie kapanıklık problem davranışlarının dayandığı problemler şunlardır; Mükemmeliyetçi davranış rnekleri, Esnek olmayan ya da katı düşünce kalıpları, Obsesif düşünce şemalarına sahip olunması, Anksiyete, Yaşamın rutin seyrinde değişiklik olması durumunda problem yaşama ya da bu durumdan sıkıntı duyma, Depresyon ve Beklentilerin karşılanmaması durumunda problem yaşama ya da bu durumdan sıkıntı duyma.

Ie kapanıklık problem davranışları kapsamında kendisini ortaya koyan önemli problemlerden biri anksiyete olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda anksiyete; i ve dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike olasılığı karşısında ya da birey tarafından

tehlike olarak addedilen herhangi bir durumla karşılaştığında yaşanan yoğun endişe durumu olarak değerlendirilen kaygı türünden farklı olarak, her an kötü bir yaşam deneyimine maruz kalınacakmış hissi ile karakterize edilmektedir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000).

Eğer bebeklik döneminde fiziksel ve psikolojik ihtiyaçların uygun bir şekilde, zamanında ve gereği gibi karşılanmaması söz konusuysa ya da aşırı koruyucu tutuma sahip anneden ayrılmak durumunda kalınmışsa, bu durumda bebeklik ve çocukluk döneminde kaygı durumu oluşabilmekte ve yaşamın ilerleyen dönemlerinde bireyde anksiyete görülebilmektedir. Bununla birlikte fiziksel ve sosyal çevre koşullarında yaşanan ani değişiklikler de bireyde kaygı yaşanmasına neden olabilmekte ve yine bu durum da yaşamın ilerleyen dönemlerinde bireyde anksiyete olarak kendisini ortaya koyabilmektedir (Aslan, 2009).

Cüceloğlu'na (2013) göre, her insan zaman zaman kaygı duyabilmektedir. Ancak kaygının hangi derecede olduğu ya da türü, duyulan kaygının normal ya da anormal addedilmesine ya da içe kapanıklı problem davranışlar kapsamında değerlendirilmesine neden olmaktadır. Örneğin; özellikle çocukluk döneminde bireyin sık sık belirli korkular ve kaygılar yaşaması olası olabilmektedir. Bununla birlikte bu korku ve kaygılar çocuğun günlük yaşamını olumsuz etkilemeye başlamışsa, bu durum da ciddi bir problem yaşandığı söylenebilir. Bu bağlamda nedensiz ve aşırı derecede kaygı duyulması, normal dışı bir davranış olarak değerlendirilmelidir.

1.3.3 İçe Kapanıklık İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

Genel olarak psikolojinin konusu içerisinde yer alan insan davranışlarının ve problem davranışların açıklanmasına yönelik birçok yaklaşım geliştirildiği gibi, içe kapanıklık problem davranışlarının açıklanabilmesi için bazı yaklaşımlar ortaya konulduğu görülmektedir. Konu ile ilgili yapılmış birçok araştırmanın neticesinde ortaya konulan bu yaklaşımlar, birbirlerinden bağımsız düşünülmemekte, bilakis birbirlerini tamamlayan hususlar içermektedir. Bu yaklaşımlar kapsamında; içe kapanıklık problem davranışların biyolojik, nörolojik, fizyolojik, psikolojik, sosyolojik vb. nedenleri üzerinde durulmakta ve bu kapsamda içe kapanıklık problem davranışlar birçok açıdan ele alınmaktadır.

Konu ile ilgili araştırmaları doğrultusunda Lewis (2005), ie kapanıklık problem davranışlarını psikopatoloji bağlamında değerlendirmektedir. Bu bağlamda Lewis'ye (2005) göre; bireylerde görülen diğer davranış problemleri ya da psikolojik bozukluklar gibi içe kapanıklık problem davranışları da psikopatolojik nedenler doğrultusunda ortaya çıkabilmektedir.

Srofe ve Rutter (1984) tarafından da ie kapanıklık problem davranışlar psikopatoloji kapsamında değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Srofe ve Rutter (1984), bireyde görülen gelişimsel sapmaların ie kapanıklık problem davranışlarına neden olabileceğini belirtmektedirler. Bununla birlikte Srofe ve Rutter (1984); biyolojik, psikolojik ve psiko – sosyal yaklaşımların ocuk ve ergen gelişimindeki rolünü bütünleştirici bir bakış açısı ile almaktadırlar (Aktaran: Kılıç, 2003).

Bu nedenle de Srofe ve Rutter'a (1984) göre; cinsiyet farklılıkları, davranışlarda görülen srekliликler ya da değişiklikler, bireyin karşı karşıya olduğu fiziksel ve sosyal çevreye ilişkin risk etmenleri ya da bu çevrelerde birey için söz konusu olan koruyucu etmenler, genel olarak psikolojik bozuklukların ve davranışsal gelişimlerin sınıflandırılmasında kullanıldığı gibi, içe kapanıklık problem davranışların değerlendirilmesinde de göz önünde bulundurulmalıdır (Aktaran: Kılıç, 2003).

Kazak – Berument'e (1998) göre de; bireyin gelişim sürecinin birbirini izleyen sıralı basamaklardan oluşmaması ve bilakis gelişim sürecinin birçok etmen ve sistem ile etkileşim neticesinde devam etmesi doğrultusunda, ie kapanıklık davranış problemleri de aynı Şekilde birçok etmen ve sistemden etkilenilerek ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda doğum öncesi dönemden başlayarak ölüm ile son bulan insanın gelişim sürecinde ie kapanıklık problem davranışları, birçok ayrı etmen ve sistemden etkilenebilmektedir. Bu etmenler biyolojik, zihinsel ve davranışsal etmenler bağlamında bireyin kendisinden kaynaklanan etmenler olabildiği gibi; çevresinden kaynaklı fiziksel ve sosyal etmenler de olabilmektedir.

Achenbach ve Rescorla (2000) da boylamsal çalışmalarla davranışların özelliklerini inceledikleri araştırmaları doğrultusunda; saldırgan ve ie kapanıklık problem davranışlar sergileyen çocukların bu yöndeki davranışlarının, gençlik ve yetişkinlik

dönemlerinde de süreklilik gösterdiğini belirlemişlerdir. Bu araştırmalar kapsamında Achenbach ve Rescorla (2000) ayrıca; saldırgan ve içe kapanıklık problem davranışların biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel birçok etmeden etkilendiğini bulgulamışlardır.

Bu kapsamdaki araştırmalar çerçevesinde içe kapanıklık problem davranışların incelenmesi sürecinde aşağıda verilen hususların göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmektedir (Campbell, Shaw ve Gilliom, 2000; Cirhinlioğlu, 2010; Boysan ve Duyan, 2010);

İçe kapanıklık davranış problemleri, birçok etmenin etkisi ile ortaya çıkabilmektedir.

İçe kapanıklık davranış problemlerine etki eden etmenler bireylerarası farklılık gösterebilmektedir.

İçe kapanıklık davranış problemleri, standart davranış örnekleri ile kendisini ortaya koymayabilmektedir.

İçe kapanıklık davranış problemleri, farklı nitelikteki ve sayıdaki süreçten etkilenmesi doğrultusunda görülebilmektedir.

1.3.4 Sosyal Medya, Yalnızlık ve İçe Kapanıklık İlişkisi

Özbey'e (2012) göre sosyal izolasyon ya da içe kapanıklık, bireyin sosyal çevresi ile etkileşim kurma becerisinde problem olması durumunu ifade etmektedir. Bu bağlamda sosyal izolasyon ya da içe kapanıklık durumunda birey; akranları ile ilişki ve etkileşim başlatmada, sürdürmede ve onlarla paylaşımında bulunmada sorunlar yaşamakta ve bu nedenle de sosyal çevreden dışlanma ile karşı karşıya kalmaktadır.

Sistek-Chandler (2012), içe kapanık öğrencilerin başkalarıyla bağlantı kurmalarına ve akranlarıyla olumlu gelişmelerine yardımcı olmasına, öğrencilerin daha çok fikir üretmesine ve paylaşmasına fırsat sağladığını saptamıştır. Hieftje (2009), sosyal ağların gençler arasında kendilerini ifade etmek için bir ortam sağladığını ve kendilerini bu ortamda rahat hissettiklerini belirtmiştir.

Buna karşın yapılan başka bir çalışmada Dolgun'a (2005) göre; sosyal medya kullanımı ile bireyler, yüz yüze iletişime oranla çok daha fazla demokrat karar

verebilmektedirler. Bu temelde de günlük yaşam içerisinde yalnızlığa zorlandıklarını düşünen içine kapanık bireyler, günlük yaşamda sosyalleşememenin verdiği sıkıntıları sosyal medya araçlarını kullanarak aşabilmektedirler. Zira içine kapanık bireyler sosyal medyada kendilerini çok daha fazla güvende hissetmekte ve günlük yaşamda çekingen olmalarına karşın, sosyal medyada kendilerinden beklenmeyecek derecede fevri çıkışlar ya da sert çıkışlar ortaya koyabilmektedirler. Özetle, sosyal medya ve yalnızlık ilişkisinde içedönüklük kişilik özelliğinin etkisi bu çalışmada ele alacağımız bir özelliktir.

1.4.Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu bilgiler ışığında yapılan çalışmanın amacı sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin içe kapanıklık ve yalnızlık düzeylerine etkisini incelemektir.

Bu çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranması beklenmektedir.

H1: Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre, içedönüklük düzeyleri, yalnızlık düzeyleri ve sosyal medya kullanımları daha yüksektir.

H2: Evde kalan öğrencilerinin yurttan kalan öğrencilere göre yalnızlık düzeyi daha düşük, içedönüklük düzeyi daha düşük, sosyal medya kullanımı daha düşüktür.

H3: Sosyal medya kullanımı arttıkça, yalnızlık düzeyi ve içedönüklük düzeyi artar.

H4: : Sosyal medya hesabını kendi ismiyle kullananların yalnızlık ve içedönüklük düzeyleri, farklı isimle kullananlara göre daha düşüktür.

H5: Sosyal medyadan tanıştıkları arkadaşlarıyla görüşen bireylerin, görüşmeyenlere göre yalnızlık ve içedönüklük düzeyleri daha yüksektir.

H6: Yalnızlık düzeyi; içe kapanıklık, sosyal medya kullanımı, cinsiyet, yaş ve evde yurttan kalma gibi bağımsız değişkenlerden etkilenir.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

2.1 Katılımcılar

Araştırmanın evrenini Ufuk Üniversitesi, örneklemini Ufuk Üniversitesinde 2016-2017 akademik yılında fakültelerde eğitim gören, 150 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemede eğitim, iktisadi ve idari bilimler, fen-edebiyat ve hukuk olmak üzere dört fakülteden öğrenciler yer almaktadır. Öğrencilerin yaşları 18-25 arasında değişmektedir.

2.2 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu”, “UCLA Yalnızlık Ölçeği”, “ Sosyal Medya Tutum Ölçeği”, “Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi Kısaltılmış Formu”(EKA-GGK) uygulanmıştır.

2.2.1 UCLA Yalnızlık Ölçeği

UCLA Yalnızlık Ölçeği (University of California Los Angeles Loneliness Scale) 1978 yılında Russell, Peplau ve Ferguson tarafından bireylerin yalnızlık düzeylerini ölçmek amacıyla yapılmıştır (Russell, Peplau ve Ferguson, 1978). UCLA Yalnızlık Ölçeği olumsuz ifadeler içeren bir ölçek olmasına rağmen bu durumun sistematik bir yanlılık oluşturduğu düşünülerek Russel, Peplau ve Cotrana tarafından yeniden gözden geçirilmiş ve maddeler yarısı olumlu yarısı da olumsuz ifadeleri içeren bir form haline getirilmiştir. 1989 yılında ölçeğin Türkçe uyarlaması Demir tarafından yapılmıştır (Demir, 1989). Ölçeği oluşturan 20 maddenin 10’u ters, geriye kalan maddeler düz yönde kodlanmıştır. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nin her maddesinde, kişilerin sosyal ilişkileriyle ilgili duygu, düşünceleri ve kişilerin ifadelerdeki durumları yaşama sıklıkları belirtilmektedir. Katılımcıların cevaplarını, likert tipi dörtlü derecelendirme ölçeği üzerinde işaretlemeleri beklenmektedir. Ölçeğin değerlendirilmesinde olumlu yöndeki maddeler (1, 4, 5, 6, 9, 10, 15, 16, 19, 20), “Hiç Yaşamam” (4), “Nadiren Yaşarım” (3), “Bazen Yaşarım” (2), “Sık sık Yaşarım” (1) şeklinde puanlanmaktadır. Olumsuzluk içeren maddelerse (2, 3, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 17, 18) olumlu yöndeki maddelerin tam tersi olarak “Hiç Yaşamam” (1), “Nadiren Yaşarım” (2), “Bazen Yaşarım” (3), “Sık sık Yaşarım” (4) şeklinde puanlanmaktadır. Katılımcıların test sonucunda tüm maddelerden elde ettikleri toplam puan “Genel Yalnızlık Puanını” oluşturmaktadır. Katılımcıların ölçek

sonucunda alabilecekleri en yüksek puan 80 ve en düşük puan 20'dir. Katılımcıların test sonucunda yüksek puan alması yalnızlık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Russell, Peplau ve Ferguson'nun ölçeğin orijinali için yaptıkları geçerlilik çalışmasında, ölçeğin geçerlilik katsayısı .67 olarak bulunmuştur. Ülkemizde Demir 1989 yılında ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yapmıştır (Demir,1989). 1989 yılında Demir'in yaptığı çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığı ile ilgili analizler 72 kişinin katılımı üzerinden hesaplanmış ve Cronbach α iç tutarlılık katsayısı .96 olarak bulunmuştur (Demir, 1986). Russell, Peplau ve Ferguson'nun ölçeğin orijinali için yaptıkları güvenirlik çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Güvenirlik testinden iki ay sonra yapılan testin tekrarı yöntemiyle güvenirlik katsayısı .71 olarak bulunmuştur.

Araştırmadaki çalışmalar sonucunda Cronbach's Alpha değeri .79 olarak elde edilmiştir.

2.2.2 Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK)

Francis ve ark. (1992), Eysenck Kişilik Anketi (Eysenck & Eysenck 1975) ve aynı anketin kısa formunu (48 madde) (Eysenck, Eysenck & Barrett 1985) gözden geçirerek EKA-GGK'yı oluşturmuştur. Anket, 24 madde olup, kişiliği 3 ana faktörde değerlendirmektedir: dışadönüklük, nörotisizm, psikotisizm. Ayrıca yalan söyleme alt ölçeği ile anketin uygulanması esnasındaki yanlılığı engellemek ve geçerliliği ile ilgili kontrol amaçlanmaktadır. Her bir faktörün 6 madde ile değerlendirildiği bu ankette katılımcıdan 24 soruya Evet (1)-Hayır (0) formatıyla cevap vermeleri istenir. Her bir kişilik özelliği için alınabilecek puan 0 ile 6 arasında değişmektedir.

2.2.3 Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu ile cinsiyet, yaş, sınıf, fakülte, sosyal medya kullanımı, sosyal medya kullanım sıklığı, aile ve arkadaşlarla olan ilişki değişkenleri ile ilgili bilgiler saptanmak amacıyla oluşturulmuştur

2.2.4 Sosyal Medya Tutum Ölçeği

Otrar ve Argın (2013) tarafından geliştirilen "Sosyal Medya Tutum Ölçeği" çalışmasının temel amacı öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemektir. Toplam 23 maddeden oluşan, Kesinlikle Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)

olmak üzere 5' li Likert ölçeği şeklinde dizayn edilen Sosyal Medya Tutum Ölçeği' nde, dört alt boyut bulunmaktadır. Birinci alt boyut sekiz maddeden oluşan, bireyin sosyal medya üzerinde yazı, durum, fotoğraf paylaşımlarında bulunup bunların beğenilmesi ve bu şekilde kurduğu iletişimden memnun olması şeklinde açıklanan "Paylaşım İhtiyacı"; ikinci alt boyut altı maddeden oluşan, bireyin sosyal medya aracılığıyla ilişkiler kurması, duygularını ifade edip kendisine yönelik algısında ihtiyaçlarını bu platformdan sağlayarak kendini yeterli görmesi olarak ifade edilen "Sosyal Yetkinlik"; üçüncü alt boyut altı maddeden oluşan, bireyin sosyal medya yüzünden kendisini diğer insanlardan uzak görmesi, diğerlerinden soyutlanıp izole olması durumu olan "Sosyal İzolasyon"; dördüncü alt boyut ise üç maddeden oluşan, öğretmenlerin sosyal medya üzerinden kişiyi takip etmesi ya da takip edilmesi, beğenmesi ya da beğenilmesi durumu ile kişinin kendini değerli hissetmesi olarak ifade edilen "Öğretmenlerle İlişki" şeklindedir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği' nden en düşük 23 puan alınırken, en yüksek alınabilecek puan 115' tir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması ölçek maddelerini yanıtlayan öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının yüksek düzeyde olduğu anlamına gelmektedir. Öğrencilerin sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar "sosyal izolasyon" alt boyutundaki maddelerin olumsuz ifadelerden oluşmasından dolayı ters kodlanarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik için yapılan analizlerde ölçeğin tümü için Cronbach $\alpha=$.83 hesaplanmıştır

BÖLÜM 3

BULGULAR

3.1. Analiz Yöntemi

Bu çalışmada elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Toplam 150 kişiye anket uygulanmıştır. Demografik verilerin frekans ve yüzdesel dağılımları verilmiştir.

Anket çalışmasının Güvenirlik Analizi Cronbach Alpha değeri kullanılarak elde edilmiştir. Cronbach alpha katsayısı likert tipi ölçek içinde bulunan maddelerin homojenliğinin bir ölçüsüdür. İlgili ölçeğin alpha katsayısı ne kadar yüksek olursa bu ölçekte bulunan maddelerin o ölçekte birbirleri ile tutarlı ve aynı özelliğin öğelerini yoklayan maddelerden oluştuğu yorumu yapılabilir.

Değişkenler arası ilişkiler Pearson Ki-Kare testi ile analiz edilmiştir. Anlamlılık seviyesi olarak 0,05 kullanılmış olup $p < 0,05$ olması durumunda anlamlı ilişkinin olduğu, $p > 0,05$ olması durumunda ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı belirtilmiştir.

Uygulanacak olan testin parametrik test veya parametrik olmayan test olduğunu saptayabilmek adına (verilerin normal dağılıma uygunluğunun incelenmesi amacıyla) Kolmogrov-Smirnov normallik testi, varyansların homojenliğinin incelenmesi amacıyla Levene testi uygulanmıştır. Bu iki varsayımı da sağlayan değişkenler için parametrik test herhangi birini sağlamayanlar için ise parametrik olmayan test kullanılacaktır. İki grup arasındaki farklılık incelenirken bağımsız iki örneklem t-testi veya Mann Whitney U testi kullanılmıştır. İki'den fazla grup arasındaki farklılık incelenirken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve ya Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Fark bulunan grupların kıyaslanması amacıyla Post-hoc testlerinde Tukey testi uygulanmıştır. Araştırmanın çok değişkenli hipotezinin test edilmesinde Çoklu Regresyon Analizi yapılmıştır. Anlamlılık seviyesi olarak 0,05 kullanılmıştır.

3.2. Frekanslar ve Betimleyici İstatistikler

Tablo 1: Kategorik değişkenlere ilişkin betimleyici istatistikler

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	99	66,0
Erkek	51	34,0

Sınıf		
1	58	38,7
2	53	35,3
3	18	12,0
4	21	14,0
Kiminle birlikte yaşıyor		
Aile	115	76,7
Arkadaş	16	10,7
Yalnız	14	9,3
Diğer	5	3,3
Adres		
Ev	129	86,0
Yurt	21	14,0
İnternet kullanıyor musunuz?		
Evet	148	98,7
Hayır	2	1,3
Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz?		
Her gün	145	96,7
Haftada 3-4 gün	4	2,7
Ayda 1-2 gün	1	0,6
Günde internette ne kadar zaman harcıyorsunuz?		
1saatten az	18	12,0
1-3 saat	60	40,0
3-5 saat	34	22,7
5-7 saat	18	12,0
7 saat ve üzeri	20	13,3
Günde internette ne kadar zaman harcıyormusunuz?		
5 saatten az	112	74,7
5 saatten fazla	38	25,3
Sosyal ağ kullanıyor musunuz?		
Evet	144	96,0
Hayır	6	4,0
Kullandığınız sosyal ağ?		
Facebook	25	16,7
Twitter	13	8,7
İnstagram	106	70,7
Diğer	6	4,0

Sosyal ağ kullanım sıklığınız		
Her gün	130	86,7
Haftada 3-4 gün	12	8,0
Ayda 1-2 gün	8	5,3
Günde kaç saat sosyal ağ kullanıyorsunuz?		
1 saatten az	29	19,3
1-3 saat	61	40,7
3-5 saat	39	26,0
5-7 saat	10	6,7
7 saat ve üzeri	11	7,3
Sosyal ağ kullanım amacınız?		
Yeni arkadaş bulmak	3	2,0
İnteraktif oyun oynamak	7	4,7
Online sohbet etmek	7	4,7
Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	18,7
Profili güncellemek	5	3,3
Zaman geçirmek	76	50,7
Diğer	24	16,0
Sosyal ağ kendi isminizle mi kullanıyorsunuz?		
Evet	139	92,7
Hayır	11	7,3
Sosyal medyadaki arkadaşlarınızla görüşüyor musunuz?		
Evet	82	54,7
Hayır	56	37,3
Henüz değil	12	8,0
Sosyal medyayı hangi araçla kullanıyorsunuz?		
Cep telefonu	140	94,6
Tablet	2	1,4
Bilgisayar	6	4,1
TOPLAM	150	100,0

Tablo 2: Yaş, sosyalleşme ve uzaklaşmaya ilişkin betimleyici istatistikler

	N	Min	Max	Ortalama	Std sapma
Yaş	150	18	38	21,25	2,349
Sosyalleşme	150	1	10	5,62	2,603
Uzaklaşma	149	1	10	5,03	2,781

Araştırmaya 99'u (%66) kadın, 51'i (%34) erkek olmak üzere toplamda 150 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 58'i (%37,7) 1.sınıf, 53'ü (%35,3) 2.sınıf, 115'i (%76,7) ailesi ile birlikte, 14'ü (%9,3) yalnız yaşamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 129'ı (%86) evde kalırken 21'i (%14) yurttaki ikamet etmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 148'i (%98,7) internet kullanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 145'i (%96,7) interneti her gün kullanmakta, 4'ü (%2,7) interneti haftada 3-4 gün kullanmamaktadır. 1 (%0,7) öğrenci ise interneti ayda 1-2 gün kullanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 60'ı (%40) 1-3 saat, 34'ü (%22,7) 3-5 saat internet kullanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 112'si (%74,7) interneti 5 saatten az kullanırken 38'i (%25,3) interneti 5 saatten fazla kullanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 144'ü (%96) sosyal ağ kullanırken 6'sı (%4) sosyal ağ kullanmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 25'i (%16,7) Facebook, 13'ü (%8,7) Twitter, 106'sı (%70,7) Instagram kullanmakta iken 6 (%4) öğrenci kullandığı sosyal medya aracı olarak diğer seçeneğini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 130'u (%86,7) sosyal medyayı her gün kullanmakta, 12'si (%8) sosyal medyayı haftada 3-4 gün kullanmamaktadır. 8 (%5,3) öğrenci ise sosyal medyayı ayda 1-2 gün kullanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 29'u (%19,3) sosyal medyayı 1 saatten az, 61'i (%40,7) 1-3 saat, 39'u (%26) 3-5 saat, 10'u (%6,7) 5-7 saat ve 11'i (%7,3) 7 saat ve üzeri kullanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 3'ü (%2) sosyal medyayı yeni arkadaş bulma amacı ile kullanırken, 7'si (%4,7) interaktif oyun oynamak ve yine 7'si (%4,7) online oyun oynamak için kullanmaktadır, 28'i (%18,7) arkadaşlarının ne

yaptığını kontrol etmek için,5'i(%3,3) profil güncellemek, büyük bir çoğunluğu olan 76'sı(%50,7) zaman geçirmek,24'ü(%16,0) ise diğer sebepler için sosyal medyayı kullanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 139'u(%92,7) sosyal medyada kendi ismini kullanırken,11'i(%7,3) farklı bir isim kullanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal medyadaki arkadaşları ile görüşenler 82(%54,7), görüşmeyenler 56(%37,3) iken henüz görüşmediği cevabını verenler 12(%8)dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 140'ı(%94,6) cep telefonu ile 2'si(%1,4) tablet ile ve 6'sı(%4,1) bilgisayar ile sosyal medyayı kullanmaktadır

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,25 \pm 2,349$, sosyalleşme puan ortalaması $5,62 \pm 2,603$, uzaklaşma puan ortalaması $5,05 \pm 2,781$ dir.

3.3.Yordayıcı İstatistikler

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile cinsiyetin kıyaslamak amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Cinsiyete göre puanların kıyaslanması

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Kadın	99	13,17	2,98	0,456 ¹	0,64	Fark yoktur.
	Erkek	51	12,94	2,82			
Sosyal Medya Ölçeği (SMÖ) Genel puanı	Kadın	99	61,06	12,20	1,486 ¹	0,13	Fark yoktur.
	Erkek	51	57,86	13,01			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	Kadın	99	13,13	4,79	0,795 ¹	0,33	Fark yoktur.
	Erkek	51	12,35	4,28			

S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	Kadın	99	29,07	6,08	2,852 ¹	0,00	Fark vardır.
	Erkek	51	26,11	5,84			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Kadın	99	5,13	2,52	2043,000 ²	0,62	Fark yoktur.
	Erkek	51	5,31	2,46			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	Kadın	99	13,72	4,98	2422,000 ²	0,68	Fark yoktur.
	Erkek	51	14,07	5,15			
UCLA Yalnızlık Puanı	Kadın	98	23,30	7,33	2371,000 ²	0,60	Fark yoktur.
	Erkek	51	24,13	8,06			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı($p>0,05$), paylaşım ihtiyacı puanı için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır($p<0,05$). Kadınlarda paylaşım ihtiyacı puanı erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı($p>0,05$) sonucuna varılmıştır.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile sınıfa göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Sınıfa göre puanların kıyaslanması

	Sınıf	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p- değeri	Karar
	1	58	12,89	2,84	0,461 ¹	0,71	

Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Puanı	2	53	13,39	2,62			Fark yoktur
	3	18	13,33	3,67			
	4	21	12,66	3,27			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	1	58	61,89	10,80	1,506 ¹	0,21	Fark yoktur.
	2	53	60,41	14,19			
	3	18	55,94	12,64			
	4	21	57,00	11,92			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik	1	58	13,56	4,54	1,920 ¹	0,12	Fark yoktur.
	2	53	13,15	5,00			
	3	18	11,94	4,16			
	4	21	11,00	3,87			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı	1	58	28,03	5,22	0,033 ¹	0,99	Fark yoktur.
	2	53	28,11	6,97			
	3	18	27,72	7,19			
	4	21	28,33	5,77			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim	1	58	5,15	2,58	0,649 ²	0,88	Fark yoktur.
	2	53	5,18	2,50			
	3	18	4,88	1,96			
	4	21	5,57	2,78			
S.M.Ö Sosyal izolasyon	1	58	15,13	5,07	11,466 ²	0,009	Fark vardır.
	2	53	13,96	5,10			
	3	18	11,38	4,34			
	4	21	12,09	4,19			
Ucla Yalnızlık Puanı	1	57	25,33	7,90	9,576 ²	0,02	Fark vardır.
	2	53	23,54	7,19			
	3	18	22,22	6,94			

	4	21	20,14	7,17			
--	---	----	-------	------	--	--	--

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p>0,05$), öğretim görevlileri ile iletişim, sosyal izolasyon ve UCLA yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve öğretim görevlileri ile iletişim ile sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($p>0,05$). Sosyal izolasyon ve UCLA yalnızlık puanı ile sınıfa göre puanların arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0,05$). Sosyal izolasyon ölçeğindeki farklılıklar 2 şerli olarak Mann-Whitney U testi yapılarak tespit edilmiş olup sınıflara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Sosyal İzolasyon ve UCLA Yalnızlık Ölçeğinin Sınıflara Göre Dağılımı

Değişken	Karşılaştırılan Sınıflar	Mann Whitney U	p-değeri	Karar
Sosyal izolasyon	1-2	1319,500	0,19	Fark yoktur.
	1-3	283,500	0,00	Fark vardır.
	1-4	388,500	0,01	Fark vardır.
	2-3	340,000	0,06	Fark yoktur.
	2-4	435,000	0,14	Fark yoktur.
	3-4	170,000	0,59	Fark yoktur.
Ucla Yalnızlık Puanı	1-2	1330,000	0,28	Fark yoktur.
	1-3	396,500	0,14	Fark yoktur.
	1-4	333,000	0,00	Fark vardır.
	2-3	423,000	0,47	Fark yoktur.
	2-4	376,000	0,03	Fark yoktur.
	3-4	149,500	0,26	Fark yoktur.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve UCLA yalnızlık puanı ile yaşanan kişiye göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 6'de verilmiştir.

Tablo 6: Yaşanılan kişiye göre puanların kıyaslanması

Değişken	Kiminle Yaşıyor	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
	Aile	115	12,98	2,86	0,335 ¹	0,80	

Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Arkadaş	16	13,18	3,16			Fark yoktur.
	Yalnız	14	13,78	3,26			
	Diğer	5	13,40	3,36			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	Aile	115	59,40	12,40	0,331 ¹	0,80	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	61,62	10,75			
	Yalnız	14	62,00	16,91			
	Diğer	5	62,00	7,81			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	Aile	115	12,63	4,49	0,533 ¹	0,66	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	13,37	5,04			
	Yalnız	14	13,50	5,41			
	Diğer	5	14,80	5,01			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	Aile	115	27,73	6,05	1,237 ¹	0,29	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	30,31	4,77			
	Yalnız	14	27,28	7,92			
	Diğer	5	30,80	6,30			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Aile	115	5,07	2,41	0,803 ²	0,99	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	5,50	3,16			
	Yalnız	14	5,78	2,83			
	Diğer	5	5,20	1,09			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	Aile	115	13,96	5,14	3,462 ²	0,32	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	12,43	4,04			
	Yalnız	14	15,42	5,40			
	Diğer	5	11,20	2,16			
Ucla Yalnızlık Puanı	Aile	114	23,49	7,30	1,464 ²	0,69	Fark yoktur.
	Arkadaş	16	22,18	7,20			
	Yalnız	14	24,71	9,92			

	Diğer	5	27,20	8,46			
--	-------	---	-------	------	--	--	--

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) için tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve yaşanan kişiye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p > 0,05$), öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve yaşanan kişiye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p > 0,05$) gözlemlenmiştir.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile adrese göre puanları kıyaslamak amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Adrese göre puanların kıyaslanması

	Adres	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Ev	129	13,09	2,99	-0,003 ¹	0,99	Fark yoktur.
	Yurt	21	13,09	2,50			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)	Ev	129	59,31	12,89	-1,596 ¹	0,113	Fark yoktur.
	Yurt	21	64,00	9,30			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	Ev	129	12,61	4,60	-1,676 ¹	0,09	Fark yoktur.
	Yurt	21	14,42	4,63			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	Ev	129	27,85	6,18	-1,057 ¹	0,29	Fark yoktur.
	Yurt	21	29,38	5,86			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Ev	129	5,09	2,51	1126,00 ⁰²	0,21	Fark yoktur.
	Yurt	21	5,80	2,37			
	Ev	129	13,75	5,20		0,35	

S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	Yurt	21	14,38	3,81	1184,00 0 ²		Fark yoktur.
Ucla Yalnızlık Puanı	Ev	128	23,50	7,41	1306,00 0 ²	0,836	Fark yoktur.
	Yurt	21	24,09	8,69			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, sosyal medya ölçeği (genel), paylaşım ihtiyacı puanı ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve adrese göre puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır(p-değeri>0,05).Öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve adrese göre puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı(p-değerleri>0,05) görülmüştür.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile internet kullanımına göre puanların kıyaslanması amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: İnternet kullanımına göre puanların kıyaslanması

Değişken	İnternet Kullanma	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Evet	148	13,10	2,87	0,109 ¹	0,93	Fark yoktur.
	Hayır	2	12,50	7,77			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)	Evet	148	60,15	12,51	1,537 ¹	0,12	Fark yoktur.
	Hayır	2	46,50	,70			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	Evet	148	12,90	4,65	0,880 ¹	0,38	Fark yoktur.
	Hayır	2	10,00	1,41			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	Evet	148	28,15	6,12	1,527 ¹	0,12	Fark yoktur.
	Hayır	2	21,50	4,94			

S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Evet	148	5,21	2,50	90,000 ²	0,33	Fark yoktur.
	Hayır	2	3,50	2,12			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	Evet	148	13,87	5,05	110,500 ²	0,53	Fark yoktur.
	Hayır	2	11,50	2,12			
Ucla Yalnızlık Puanı	Evet	147	23,63	7,61	127,000 ²	0,74	Fark yoktur.
	Hayır	2	20,50	3,53			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı ve sosyal medya ölçeği (genel), paylaşım ihtiyacı puanı ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve internet kullanımına göre puanlara ilişkin kıyaslamada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır(p-değeri>0,05).Öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve internet kullanımına göre puanlara ilişkin kıyaslamada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı(p-değerleri>0,05) görülmüştür.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile internette geçen süreye göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 9’de verilmiştir

Tablo 9: İnternette geçen süreye göre puanların kıyaslanması

Değişken	İnternette geçen süre	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	1 saatten az	18	13,11	2,80	1,991 ¹	0,09	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	12,36	3,33			
	3-5 saat	34	13,97	2,23			
	5-7 saat	18	13,11	2,16			
	7 saat ve üzeri	20	13,75	3,02			

Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	1 saatten az	18	57,00	13,57	0,733 ¹	0,57	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	59,90	12,60			
	3-5 saat	34	62,76	12,67			
	5-7 saat	18	58,66	8,63			
	7 saat ve üzeri	20	59,30	14,26			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	1 saatten az	18	11,72	4,90	1,424 ¹	0,22	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	12,30	4,02			
	3-5 saat	34	14,32	5,48			
	5-7 saat	18	12,61	3,98			
	7 saat ve üzeri	20	13,35	4,84			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	1 saatten az	18	27,44	6,29	0,489 ¹	0,74	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	28,05	5,39			
	3-5 saat	34	27,41	7,59			
	5-7 saat	18	29,77	5,20			
	7 saat ve üzeri	20	28,25	6,48			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	1 saatten az	18	5,72	2,21	4,147 ²	0,38	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	4,93	2,48			
	3-5 saat	34	5,73	2,62			
	5-7 saat	18	4,61	2,61			
	7 saat ve üzeri	20	5,10	2,44			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	1 saatten az	18	12,11	4,19	10,686 ²	0,03	Fark vardır.
	1-3 saat	60	14,61	5,15			
	3-5 saat	34	15,29	5,53			
	5-7 saat	18	11,66	3,81			
	7 saat ve üzeri	20	12,60	4,36			
	1 saatten az	18	22,05	6,23	3,583 ²	0,46	Fark yoktur.

Ucla Yalnızlık Puanı	1-3 saat	59	23,35	7,46			
	3-5 saat	34	26,00	9,00			
	5-7 saat	18	23,33	7,47			
	7 saat ve üzeri	20	21,80	5,93			

1:Tek yönlü varyans analizi, 2:Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, sosyal medya ölçeği (genel) için tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve internette geçen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05), öğretim görevlileri ile iletişim puanı ve Ucla yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve internette geçen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05) gözlemlenmiştir. Sosyal izolasyon puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve internette geçen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu (p-değerleri<0,05) görülmüştür. Sosyal izolasyon ölçeğindeki farklılığı tespit etmek amacıyla 2 şerli olarak Mann-Whitney U testi yapılarak tespit edilmiş olup bu test sonucunda 1 saatten, 5-7 saat ve 7 saat ve üzerini bir grup 1-3 saat ve 3-5 saat diğer bir gruba olarak tespit etmiştir.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile internette geçen süreye göre puanların kıyaslanması amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir

Tablo 10: İnternette geçen süreye göre puanların kıyaslanması

Değişken	İnternette geçen süre	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	5saatten az	112	12,97	3,02	-0,862 ¹	0,39	Fark yoktur.
	5saat üzeri	38	13,44	2,63			
Sosyal Medya	5saatten az	112	60,30	12,81	0,553 ¹	0,58	

Ölçeği (Genel)(SMÖ)	5saat üzeri	38	59,00	11,78			Fark yoktur.
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	5saatten az	112	12,82	4,72	-0,205 ¹	0,83	Fark yoktur.
	5saat üzeri	38	13,00	4,41			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	5saatten az	112	27,75	6,23	-1,053 ¹	0,29	Fark yoktur.
	5saat üzeri	38	28,97	5,88			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	5saatten az	112	5,30	2,49	1917,50 0 ²	0,35	Fark yoktur.
	5saat üzeri	38	4,86	2,50			
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	5saatten az	112	14,41	5,19	1608,00 0 ²	0,02	Fark vardır.
	5saat üzeri	38	12,15	4,09			
Ucla Yalnızlık Puanı	5saatten az	111	23,95	7,86	1946,50 0 ²	0,47	Fark yoktur.
	5saat üzeri	38	22,52	6,66			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve paylaşım ihtiyacı puanı ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve internette geçen süreye göre puanlara ilişkin kıyaslamada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır (p-değeri>0,05).Öğretim görevlileri ile iletişim puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve internette geçen süreye göre puanlara ilişkin kıyaslamada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05) görülmüştür. Sosyal izolasyon puanı ölçeğine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve internette geçen süreye göre puanlara ilişkin kıyaslamada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu (p-değerleri<0,05) gözlemlenmiştir. İnterneti 5 saatten az kullananların sosyal izolasyon puanı 5 saat ve üzeri kullananlardan daha fazla olduğu görülmüştür.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya

ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile sosyal ağ kullanma puanlarını kıyaslamak amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Sosyal ağ kullanımına göre puanlarının kıyaslanması

	Sosyal ağ Kullanma	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Evet	144	13,12	2,83	0,382 ¹	0,71	Fark yoktur.
	Hayır	6	12,33	5,04			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	Evet	144	59,87	12,12	-0,276 ¹	0,79	Fark yoktur.
	Hayır	6	62,33	21,67			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	Evet	144	12,85	4,51	-0,101 ¹	0,87	Fark yoktur.
	Hayır	6	13,16	7,54			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	Evet	144	28,00	6,00	-0,649 ¹	0,51	Fark yoktur.
	Hayır	6	29,66	9,52			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile İletişim puanı	Evet	144	5,17	2,47	395,000 ²	0,72	Fark yoktur.
	Hayır	6	5,66	3,38			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	Evet	144	13,84	4,99	415,000 ²	0,87	Fark yoktur.
	Hayır	6	13,83	6,30			
Ucla Yalnızlık Puanı	Evet	143	23,53	7,65	336,500 ²	0,37	Fark yoktur.
	Hayır	6	24,83	5,63			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve sosyal ağ kullanma puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı(p-değerleri>0,05), öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-

Whitney U testi uygulanmıştır ve sosyal ağ kullanma puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05) sonuçlarına varılmıştır. Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile sosyal medya puanlarını kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Sosyal ağ türüne göre puanlarının kıyaslanması

Değişken	Sosyal Medya	N	Ortalama	Std. Sapma	Test İstatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Puanı	Facebook	25	12,40	3,09	0,842 ¹	0,473	Fark yoktur.
	Twitter	13	13,38	2,72			
	Instagram	106	13,27	2,91			
	Diğer	6	12,16	2,92			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	Facebook	25	56,24	12,98	5,949 ¹	0,001	Fark vardır.
	Twitter	13	58,00	12,83			
	Instagram	106	62,04	11,74			
	Diğer	6	43,16	8,32			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik	Facebook	25	12,00	4,23	1,987 ¹	0,119	Fark yoktur.
	Twitter	13	13,23	4,60			
	Instagram	106	13,24	4,73			
	Diğer	6	9,00	2,44			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı	Facebook	25	25,48	5,51	9,142 ¹	0,000	Fark vardır.
	Twitter	13	24,92	5,28			
	Instagram	106	29,50	5,85			
	Diğer	6	20,16	3,97			
	Facebook	25	5,120	2,420	0,454 ²	0,797	

S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim	Twitter	13	4,92	2,66			Fark yoktur.
	İnstagram	106	5,33	2,50			
	Diğer	6	3,66	2,4			
S.M.Ö Sosyal izolasyon	Facebook	25	13,64	4,99	0,678 ²	0,71	Fark yoktur.
	Twitter	13	14,92	5,15			
	İnstagram	106	13,96	5,03			
	Diğer	6	10,33	4,45			
Ucla Yalnızlık Puanı	Facebook	25	23,28	7,07	0,239 ²	0,88	Fark yoktur.
	Twitter	13	26,15	11,56			
	İnstagram	105	23,17	6,88			
	Diğer	6	26,66	10,98			

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı için sosyal medyaya ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri > 0,05), paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) ile sosyal medyaya ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu (p-değerleri > 0,05) görülmüştür. Paylaşım ihtiyacı puanındaki farklılığı tespit etmek amacıyla Tukey testi uygulanmış olup bu test sonucunda Diğer, Twitter ve Facebook bir grup Instagram diğer bir grup olarak tespit etmiştir. Paylaşım ihtiyacı puanındaki farklılığı tespit etmek amacıyla Tukey testi uygulanmış olup bu test sonucunda Facebook, Instagram ve Twitter bir grup Diğer seçeneği ise başka bir grup olarak tespit etmiştir. Öğretim görevlileri ile iletişim, sosyal izolasyon ve Ucla yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve öğretim görevlileri ile iletişim ile sosyal medya puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna (p-değerleri > 0,05) varılmıştır.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya

ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile sosyal medya kullanımına göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Sosyal ağ kullanım sıklığına göre puanlarının kıyaslanması

	Sosyal medya kullanma	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Her gün	130	13,09	2,960	2,501 ¹	0,086	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	11,91	2,466			
	Ayda 1-2 gün	8	14,87	2,295			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	Her gün	130	60,00	12,45	0,400 ¹	0,67	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	57,75	11,09			
	Ayda 1-2 gün	8	62,87	16,57			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	Her gün	130	12,87	4,546	0,358 ¹	0,699	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	12,08	4,461			
	Ayda 1-2 gün	8	13,87	6,512			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	Her gün	130	28,22	6,085	0,471 ¹	0,625	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	26,41	7,279			
	Ayda 1-2 gün	8	28,00	5,830			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Her gün	130	5,13	2,470	1,333	0,567	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	5,16	2,918			
	Ayda 1-2 gün	8	6,12	2,474			
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	Her gün	130	13,76	5,081	0,349	0,840	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	14,08	3,232			
	Ayda 1-2 gün	8	14,87	6,64			
Ucla Yalnızlık Puanı	Her gün	129	23,28	7,64	2,855	0,24	Fark yoktur.
	Haftada 3-4 gün	12	26,83	7,23			
	Ayda 1-2 gün	8	23,62	6,56			

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve sosyal medya kullanımına ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p -değerleri $>0,05$), öğretim görevlileri ile iletişim, sosyal izolasyon ve UCLA yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve sosyal medya kullanımı puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna (p -değerleri $>0,05$) varılmıştır.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve UCLA yalnızlık puanı ile sosyal medyada geçen süre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar yukarıdaki Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14: Sosyal ağda geçen süreye göre puanlarının kıyaslanması

Değişken	Sosyal medyada geçen süre	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	1 saatten az	29	12,27	3,21	1,255 ¹	0,29	Fark yoktur.
	1-3 saat	61	13,03	2,87			
	3-5 saat	39	13,46	2,84			
	5-7 saat	10	13,00	2,00			
	7 saat ve üzeri	11	14,36	3,23			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	1 saatten az	29	54,65	14,48	1,885 ¹	0,11	Fark yoktur.
	1-3 saat	61	60,55	11,30			
	3-5 saat	39	62,69	12,53			
	5-7 saat	10	61,60	8,07			
	7 saat ve üzeri	11	59,63	14,67			

S.M.Ö Sosyal Yetkinlik puanı	1 saatten az	29	10,62	4,49	2,0593 ¹	0,03	Fark vardır.
	1-3 saat	61	12,95	4,32			
	3-5 saat	39	13,97	4,97			
	5-7 saat	10	14,20	3,25			
	7 saat ve üzeri	11	13,18	5,09			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı puanı	1 saatten az	29	26,48	5,87	1,474 ¹	0,21	Fark yoktur.
	1-3 saat	61	27,55	5,63			
	3-5 saat	39	28,84	6,79			
	5-7 saat	10	29,80	6,49			
	7 saat ve üzeri	11	30,72	6,38			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	1 saatten az	29	5,27	2,53	1,913 ²	0,75	Fark yoktur.
	1-3 saat	61	5,29	2,54			
	3-5 saat	39	5,30	2,54			
	5-7 saat	10	4,20	2,25			
	7 saat ve üzeri	11	4,90	2,42			
S.M.Ö Sosyal izolasyon puanı	1 saatten az	29	12,27	4,55	10,281 ²	0,03	Fark vardır.
	1-3 saat	61	14,75	5,26			
	3-5 saat	39	14,56	5,10			
	5-7 saat	10	13,40	4,50			
	7 saat ve üzeri	11	10,81	3,25			
Ucla Yalnızlık Puanı	1 saatten az	29	21,68	6,11	2,952 ²	0,56	Fark yoktur.
	1-3 saat	60	23,96	8,02			
	3-5 saat	39	25,07	8,38			
	5-7 saat	10	20,80	2,93			
	7 saat ve üzeri	11	23,81	7,87			

1: Tek yönlü varyans analizi, 2:Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) için sosyal medyada geçen süreye ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05), sosyal yetkinlik puanı ile sosyal medyada geçen süreye ait puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür (p-değerleri<0,05). Sosyal yetkinlik puanındaki farklılığı tespit etmek amacıyla Tukey testi uygulanmış olup bu test sonucunda 1 saatten az, 1-3 saat ve 7 saat ve üzeri bir grup 3-5 saat ve 5-7 saat diğer bir grup olarak tespit etmiştir. Öğretim görevlileri ile iletişim ve UCLA yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve sosyal medyada geçen süre puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05), sosyal izolasyon için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve sosyal medyada geçen süre puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. (p-değerleri<0,05) Sosyal izolasyon ölçeğindeki farklılığı tespit etmek amacıyla 2 şerli olarak Mann-Whitney U testi yapılarak tespit edilmiş olup bu test sonucunda 1 saatten, 5-7 saat ve 7 saat ve üzerini bir grup 1-3 saat ve 3-5 saat diğer bir gruba olarak tespit etmiştir.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve UCLA yalnızlık puanı ile sosyal medya kullanım amacına göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: Sosyal ağı kullanım amacına göre puanlarının kıyaslanması

		N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş	Yeni arkadaş bulmak	3	11,66	2,30	0,740 ¹	0,61	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	12,57	2,50			
	Online sohbet etmek	7	13,71	3,59			

Eysenck Kişilik puanı	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	13,82	3,13			
	Profili güncellemek	5	11,60	2,40			
	Zaman geçirmek	76	12,94	2,82			
	Diğer	24	13,16	3,11			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel) (SMÖ)	Yeni arkadaş bulmak	3	62,00	9,16	0,295 ¹	0,93	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	59,71	12,97			
	Online sohbet etmek	7	64,14	16,08			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	59,82	13,38			
	Profili güncellemek	5	64,60	7,33			
	Zaman geçirmek	76	59,22	11,14			
	Diğer	24	60,16	16,18			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	Yeni arkadaş bulmak	3	11,66	6,50	0,909 ¹	0,49	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	14,42	4,72			
	Online sohbet etmek	7	14,00	5,50			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	12,60	5,02			
	Profili güncellemek	5	16,80	3,19			
	Zaman geçirmek	76	12,56	4,19			
	Diğer	24	12,66	5,24			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	Yeni arkadaş bulmak	3	30,66	4,16	1,853 ¹	0,09	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	21,85	3,57			
	Online sohbet etmek	7	29,71	6,79			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	29,39	6,46			

	Profılı güncellemek	5	30,20	7,85			
	Zaman geçirmek	76	28,07	5,96			
	Diğer	24	27,04	5,87			
S.M.Ö Öğretim görevliler i ile iletişim puanı	Yeni arkadaş bulmak	3	5,33	4,16	5,659 ²	0,46	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	7,28	1,60			
	Online sohbet etmek	7	5,00	2,58			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	4,82	2,48			
	Profılı güncellemek	5	4,80	2,16			
	Zaman geçirmek	76	5,15	2,43			
	Diğer	24	5,25	2,77			
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	Yeni arkadaş bulmak	3	14,33	3,21	4,396 ²	0,62	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	16,14	6,09			
	Online sohbet etmek	7	15,42	5,82			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	28	13,00	5,04			
	Profılı güncellemek	5	12,80	4,49			
	Zaman geçirmek	76	13,42	4,60			
	Diğer	24	15,20	5,97			
UCLA Yalnızlık Ölçeği	Yeni arkadaş bulmak	3	19,66	2,51	8,172 ²	0,22	Fark yoktur.
	İnteraktif oyun oynamak	7	29,42	10,92			
	Online sohbet etmek	7	21,14	3,97			
	Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek	27	22,44	7,49			
	Profılı güncellemek	5	31,00	7,38			
	Zaman geçirmek	76	23,56	7,24			

	Diğer	24	22,91	7,81			
--	-------	----	-------	------	--	--	--

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve sosyal medya kullanım amacına ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05), öğretim görevlileri ile iletişim, sosyal izolasyon ve Ucla yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve sosyal medya kullanım amacı puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna (p-değerleri>0,05) varılmıştır.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile sosyal medyada kendi ismini kullanma puanlarını kıyaslamak amacıyla bağımsız iki örneklem t testi ve ya Mann-Whitney U testi uygulanmış sonuçlar yukarıdaki Tablo 16'de verilmiştir.

Tablo 16: Sosyal ağı ismi ile kullanmaya göre puanlarının kıyaslanması

	Sosyal Medya Kendi isim	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Evet	139	13,18	2,95	1,398 ¹	0,16	Fark yoktur.
	Hayır	11	11,90	2,42			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SMÖ)	Evet	139	59,98	12,70	0,0431 ¹	0,96	Fark yoktur.
	Hayır	11	59,81	10,66			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	Evet	139	12,90	4,68	0,373 ¹	0,71	Fark yoktur.
	Hayır	11	12,36	4,00			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	Evet	139	27,98	6,10	-0,573 ¹	0,56	Fark yoktur.
	Hayır	11	29,09	6,90			
	Evet	139	5,17	2,49	718,000 ²	0,73	

S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Hayır	11	5,45	2,65			Fark yoktur.
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	Evet	139	13,92	5,12	695,500 ²	0,62	Fark yoktur.
	Hayır	11	12,90	3,59			
Ucla Yalnızlık Puanı	Evet	138	23,67	7,63	712,000 ²	0,73	Fark yoktur.
	Hayır	11	22,54	6,97			

1:Bağımsız iki örneklem t testi, 2:Mann-Whitney U testi

Yapılan test sonucunda Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) ölçeklerine bağımsız iki örneklem t testi uygulanmıştır ve sosyal medyada kendi ismini kullanma puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı(p-değerleri>0,05), öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı ve Ucla yalnızlık puanı ölçeklerine Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve sosyal medyada kendi ismini kullanma puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05) görülmüştür.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile yüz yüze görüşme süre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: Sosyal ağda yüz yüze görüşme durumuna göre puanlarının kıyaslanması

	Yüz yüze görüşme	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Evet	82	13,10	2,901	0,059 ¹	0,94	Fark yoktur.
	Hayır	56	13,01	2,792			
	Henüz değil	12	13,33	3,869			
	Evet	82	61,89	13,540	3,340 ¹	0,03	

Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SM Ö)	Hayır	56	56,60	10,815			Fark vardır.
	Henüz değil	12	62,58	10,031			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	Evet	82	13,92	5,008	5,310 ¹	0,006	Fark vardır.
	Hayır	56	11,39	3,812			
	Henüz değil	12	12,50	3,705			
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	Evet	82	28,48	6,880	0,428 ¹	0,65	Fark yoktur.
	Hayır	56	27,51	5,052			
	Henüz değil	12	27,75	5,738			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Evet	82	5,21	2,444	4,105 ²	0,12	Fark yoktur.
	Hayır	56	4,87	2,508			
	Henüz değil	12	6,50	2,611			
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	Evet	82	14,25	5,401	4,095 ²	0,12	Fark yoktur.
	Hayır	56	12,82	4,281			
	Henüz değil	12	15,83	4,987			
Ucla Yalnızlık Puanı	Evet	82	23,90	7,13	1,011 ²	0,60	Fark yoktur.
	Hayır	55	22,98	7,88			
	Henüz değil	12	24,25	9,44			

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ile yüz yüze görüşme süre puanları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p -değerleri $>0,05$), sosyal yetkinlik puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) ile yüz yüze görüşme süre puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu

görülmüştür (p-değerleri<0,05).Sosyal yetkinlik puanındaki farklılığı tespit etmek amacıyla Tukey testi uygulanmış olup bu test sonucunda Hayır bir grup Evet ve Henüz değil diğer bir grup olarak tespit etmiştir. Sosyal medya puanındaki farklılığı tespit etmek amacıyla Tukey testi uygulanmış olup bu test sonucunda Hayır bir grup Evet ve Henüz değil diğer bir grup olarak tespit etmiştir. Öğretim görevlileri ile iletişim, Ucla yalnızlık puanı ve sosyal izolasyon ile yüzyüze görüşme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05) görülmüştür.

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile araç kullanım amacına göre puanları kıyaslamak amacıyla tek yönlü varyans analizi ve ya Kruskal-Wallis H testi uygulanmış sonuçlar Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Sosyal ağı kullanım aracına göre puanlarının kıyaslanması

	Araç	N	Ortalama	Std. Sapma	Test istatistiği	p-değeri	Karar
Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik puanı	Cep telefonu	140	13,10	2,94	0,142 ¹	0,86	Fark yoktur.
	Tablet	2	14,00	4,24			
	Bilgisayar	6	13,50	2,58			
Sosyal Medya Ölçeği (Genel)(SM Ö)	Cep telefonu	140	59,69	12,38	0,902 ¹	0,40	Fark yoktur.
	Tablet	2	70,50	4,94			
	Bilgisayar	6	63,00	18,79			
S.M.Ö Sosyal Yetkinlik Puanı	Cep telefonu	140	12,62	4,51	3,421 ¹	0,13	Fark yoktur.
	Tablet	2	18,50	3,53			
	Bilgisayar	6	16,33	6,43			
	Cep telefonu	140	28,05	5,99	1,247 ¹	0,29	Fark yoktur.
	Tablet	2	34,50	3,53			

S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı Puanı	Bilgisayar	6	26,66	9,85			
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim puanı	Cep telefonu	140	5,17	2,46	0,050 ²	0,97	Fark yoktur.
	Tablet	2	6,00	5,65			
	Bilgisayar	6	5,33	3,20			
S.M.Ö Sosyal izolasyon Puanı	Cep telefonu	140	13,84	5,06	0,516 ²	0,77	Fark yoktur.
	Tablet	2	11,50	6,36			
	Bilgisayar	6	14,66	5,20			
Ucla Yalnızlık Puanı	Cep telefonu	139	23,50	7,43	1,218 ²	0,52	Fark yoktur.
	Tablet	2	17,50	0,70			
	Bilgisayar	6	25,33	11,12			

1: Tek yönlü varyans analizi, 2: Kruskal-Wallis H testi

Gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı ve sosyal medya ölçeği (genel) tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır ve araç kullanım amacına ilişkin puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı (p-değerleri>0,05), öğretim görevlileri ile iletişim, sosyal izolasyon ve Ucla yalnızlık puanı için Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve araç kullanım amacı puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna (p-değerleri>0,05) varılmıştır.

Tablo 19: Ölçek Alt Boyutları Arası İlişkilerin incelenmesi

	Gözden geçirilmiş eysenck	Sosyal yetkinlik	Paylaşım ihtiyacı	Öğretim görevlileri ile iletişim	Sosyal izolasyon	Sosyal Medya Ölçeği	Ucla yalnızlık ölçeği
Kor. Kats.	1,00						

Gözden geçirilmiş eysenck	p- değeri	.						
S.M.Ö Sosyal yetkinlik	Kor. Kats.	0,06	1,00					
	p- değeri	0,41	.					
S.M.Ö Paylaşım ihtiyacı	Kor. Kats.	0,09	0,35**					
	p- değeri	0,26	0,00					
S.M.Ö Öğretim görevlileri ile iletişim	Kor. Kats.	0,02	0,37**	0,12	1,00			
	p- değeri	0,75	0,00	0,13	.			
S.M.Ö Sosyal izolasyon	Kor. Kats.	0,03	0,48**	0,02	0,33**	1,00		
	p- değeri	0,70	0,00	0,72	0,00	.		
Sosyal Medya Ölçeği	Kor. Kats.	0,09	0,81**	0,64**	0,50**	0,64**	1,00	
	p- değeri	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	.	
Ucla yalnızlık ölçeği	Kor. Kats.	-0,10	0,21**	-0,14	0,14	0,22**	0,14	1,00
	p- değeri	0,18	0,00	0,08	0,07	0,00	0,08	.

Sosyal yetkinlik ile paylaşım ihtiyacı arasında pozitif yönde ($r: 0.35$, $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal yetkinlik ile öğretim görevlileri ile iletişim arasında pozitif yönde ($r: 0.37$, $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal yetkinlik ile sosyal izolasyon arasında pozitif yönde ($r: 0.48$, $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir

ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal yetkinlik ile sosyal medya arasında pozitif yönde ($r:0.81, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretim görevlileri ile iletişim ile sosyal izolasyon arasında pozitif yönde ($r:0.33, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal izolasyon ile sosyal medya arasında pozitif yönde ($r:0,33, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu korelasyonlar aynı ölçeğin alt boyutları arasındaki anlamlı korelasyonlar olup, beklentiler ile uyumludur.

Araştırma hipotezleri ile ilgili olan sonuçlar: Sosyal yetkinlik ile Ucla yalnızlığı arasında pozitif yönde($r:0.21, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Paylaşım ihtiyacı ile sosyal medya arasında pozitif yönde($r:0.64, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretim görevlileri ile iletişim ile sosyal medya arasında pozitif yönde($r:0.64, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal izolasyon ile ucla yalnızlık arasında pozitif yönde ($r:0.22, p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Çoklu regresyon analizi bağımsız değişkenler olan içe dönüklük, sosyal medya genel ve yaş değişkenlerinin bağımlı değişken olan yalnızlık üzerine etkisini araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Tablo 20: Çoklu regresyon tablosu: Bağımlı değişken: yalnızlık(UCLA Yalnızlık), Bağımsız değişken: içedönüklük, sosyal medya genel, yaş değişkenlerine ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Model	R	R Square	Adjusted Square	R Std. Error of the Estimate
1	,169 ^a	,029	,008	7,54

ANOVA ^a						
Model		Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler Ortaması	F	p-değeri
1	Regression	242,781	3	80,927	1,422	0,239

	Residual	8253,246	145	56,919		
	Total	8496,027	148			

Model		Standartlaştırılmamış		Standartlaştırılmış	T	p- değeri
		Katsayılar		Katsayılar		
		B	Std. Hata	Beta		
1	(Constant)	32,17	6,95		4,62	0,00
	Sosyal Genel	,042	,050	,070	,84	0,40
	İçe dönüklük	-,171	,214	-,066	-,79	0,42
	Yaş	-,417	,266	-,130	-1,56	0,11

Yapılan regresyon analizi sonucunda kurulmuş olan bu modelin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna varılmıştır ($F=1,422$, $p>0,05$). Bağımsız değişken olan içe dönüklük, sosyal medya genel, yaş değişkenlerinin bağımlı değişken yalnızlık ölçeğini ne kadar açıkladığının bir ölçüsü olan R^2 değeri 0,029 olarak bulunmuş olup bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni açıklama oranı (%2,9) olarak düşünülebilir. Ancak model istatistiksel düzeyde anlamlı değildir. Ayrıca sabit katsayı hariç diğer tüm katsayıların da istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna varılmıştır ($p>0,05$).

BÖLÜM 4

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sosyal medya, günümüz dünyasının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnsanlar, sosyal hayatlarını, yaptıkları aktiviteleri, gittikleri yerleri ve günlük rutinlerini dahi sosyal medya hesaplarından paylaşmayı alışkanlık haline getirmiştir. Yapmış olduğumuz çalışmada bunu açıkça ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğu(%96) sosyal medya kullanmaktadır. Sosyal medya insanların bu kadar hayatlarına girmişken pozitif ve negatif anlamda etkilerinden kaçınmak ve etkisini göz ardı etmek mümkün değildir. Literatürde sosyal medya ile ilgili hem ülkemizde hem de başka ülkelerde yapılmış birçok araştırma bulunmaktadır. Ancak insanların hayatında geniş yer kaplayan bu sosyal ağ için yapılan araştırmalar yetersiz kalmış ve bu çalışmanın yapılması gerekli görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 144(%96)ü sosyal ağ kullanırken 6(%4)sı sosyal ağ kullanmamaktadır. Sosyal ağ kullanan öğrencilerin en çok kullandıkları sosyal medya sitesi instagram 106(%70,7) olarak bulunmuş olup facebook, twitter ve diğer ağlar sırasıyla takip etmektedir. Sosyal medyayı kullanım amaçları değerlendirildiğinde öğrencilerin en çok zaman geçirmek, arkadaşlarının yaptıklarını kontrol etmek, sohbet etmek ve interaktif oyun oynamak şıkları ilk sıralarda yer almaktadır. Bundan farklı olarak yapılan başka bir araştırmada doğrultusunda bireylerin; sosyalleşmeden kaçmak ya da daha fazla sosyalleşmek, yalnızlığını paylaşmak, duygu ve düşüncelerini daha fazla kişiye iletmek, geniş kitleler tarafından takdir edilmek, beğeni duygusunu tatmin etmek vb. nedenlerden dolayı sosyal medyayı kullandıkları belirlenmiştir (Hazar, 2011; Bazarova ve Choi, 2014; Pai ve Arnott, 2015; Ainin ve ark., 2016).

Mevcut araştırmada üniversite öğrencilerinin kiminle kaldığıyla, yalnızlık ve iç kapanıklık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığına ulaşılmıştır. Yalnız yaşayan öğrencilerin yalnızlık ve iç kapanıklık düzeylerinin ailesiyle yaşayan öğrencilerin yalnızlık ve iç kapanıklık düzeyinden yüksek çıkması beklenirken

puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Aynı şekilde evde ve yurttaki kalan öğrencilerin içe kapanıklık ve yalnızlık düzeyleri değerlendirildiğinde bu puanlar arasında da anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Çalışmayı yapmadan önce yurttaki kalan öğrencilerin yalnızlık ve içe kapanıklık düzeylerinin daha yüksek çıkması bekleniyordu. Araştırmamızla aynı sonuca ulaşan başka bir çalışmada Kozaklı (2006), yurttaki yaşayan öğrencilerin, yurttaki kalma sürelerinin uzamasıyla yalnızlık düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Farklı bir çalışmada ise Kutlu (2003), yetiştirme yurdunda ve aile yanında kalan öğrencileri kıyasladığı zaman, yurttaki daha fazla kalan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin daha az kalan öğrencilere göre önemli bir farkla yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerinde yalnızlık konulu araştırmaya bakıldığında özel yurtlarda kalan 6 öğrencinin 5'inin yalnızlık düzeyi puanının ortalama değerinin üstünde olduğu belirtilmiştir. Buna ek olarak pansiyon veya otelde kalan ve yalnız yaşayan öğrencilerin %60'a yakınının da yalnızlık düzeyi puanları ortalama puanın üstünde bulunmuştur (Seçim ve ark., 2014).

Yapmış olduğumuz araştırma bulgularımız değerlendirildiğinde görülüyor ki yalnızlık ve içe kapanıklık düzeyleri sosyal medya kullanımından etkilenmemektedir. Alanyazında ki diğer araştırmalara bakıldığında farklı araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Sanal ortamla ilgili çalışmalara bakıldığında, interneti çok fazla kullanan kullanıcıların daha fazla yalnızlık hissettikleri, insanlarla iletişimlerinin azaldığı ve kişilerarası ilişkilerde problem yaşadıkları bulunmuştur (Morahan-Martin, 2000; Ozcan ve Buzlu, 2007). Yapılan bazı araştırmalarda ise yalnızlık ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Dittman, 2004; Subrahmanyam, 2007). Kullanıcılar sosyal medyada bulunan hesaplarını çoğunlukla yalnız yürütmektedirler. Bu durum kullanıcıların sosyal hayatlarındaki insanlarla olan iletişimlerini engellemektedir (Shapiro ve Margolin, 2014). Karakoç ve Taydaç (2013), bu durumun etkisiyle sosyal medya siteleri, kullanıcıların gerçek hayatlarında insanlarla iletişim kurdukları yerlerin yerini alarak bir takım yalnızlık gibi sorunlar oluşmasına sebep olabilmektedir. Sosyal hayatında iletişim kurmayı bırakan birey kendine dönmeye ve içe kapanmaya yönelmektedir. Amaghani'nin (2016) yaptığı çalışmada öğrencilerin yalnızlık düzeyleri ve sosyal medya tutumları araştırılmıştır. Araştırma sonuçları, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri arttıkça sosyal medya tutum ölçüğünden aldıkları

toplam puan, sosyal yetkinlik, paylaşım ihtiyacı ve öğretmenlerle iletişim alt boyut puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde arttığını, sosyal izolasyon puanının ise düştüğünü göstermektedir.

Sosyal medya kullanım süresiyle yalnızlık ve içe kapanıklık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Farklı bulunan bir sonuca göre ise internet ve sosyal medya kullanımındaki artışın sosyal çevresiyle kurduğu yüz yüze iletişimi ve onlara ayırdığı zamanı azalttığı, içe kapanıklığa, izolasyona sebep olduğu; bu tür bireylerin yalnızlıklarının arttığı bildirilmiştir(Chou ve Hsiao, 2000). Morahan-Martin ve Schumacher (1999)'e göre yalnız bireyler interneti daha çok kullanmakta ve interneti başka insanlarla etkileşime geçmek için, yeni bireylerle tanışmak ve sosyal destek görmek için tercih etmektedirler. Bu sanal platformlarla birlikte bireylerin yüz yüze görüşmenin yerine internet üzerinden iletişimden hoşlandıkları belirtilmiştir(Akt: Pawlak, 2002). Karşıt bir sonuca göre ise teknolojik gelişmeler insanların kendi bilgilerini sunmasını, daha fazla etkileşim içinde bulunmasını sağlamakta ve izolasyonu azaltmaktadır. Böylece insanların daha az yalnız hissetmelerini sağlamaktadır.(Cotten ve ark., 2012).

Çalışmanın üçüncü hipotezi olan sosyal medyanın içe kapanıklığı artırdığı beklentisi araştırmanın bulgularıyla doğrulanmamaktadır. Çünkü sonuçlara göre puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Farklı bulunan bir sonuca göre Sistek-Chandler(2012), içe kapanık öğrencilerin başkalarıyla bağlantı kurmalarına ve akranlarıyla olumlu gelişmelerine yardımcı olmasına, öğrencilerin daha çok fikir üretmesine ve paylaşmasına fırsat sağladığını saptamıştır. Hieftje (2009), sosyal ağların gençler arasında kendilerini ifade etmek için bir ortam sağladığını ve kendilerini bu ortamda rahat hissettiklerini belirtmiştir. Yine bu sonucu destekleyen Dolgun'un (2005) yapmış olduğu araştırmaya göre; sosyal medya kullanımı ile bireyler, yüz yüze iletişime oranla çok daha fazla demokrat karar verebilmektedirler. Bu temelde de günlük yaşam içerisinde yalnızlığa zorlandıklarını düşünen içe kapanık bireyler, günlük yaşamda sosyalleşememenin verdiği sıkıntıları sosyal medya araçlarını kullanarak aşabilmektedirler. Zira içine kapanık bireyler sosyal medyada kendilerini çok daha fazla güvende hissetmekte ve günlük yaşamda çekingen olmalarına karşın, sosyal medyada kendilerinden beklenmeyecek derecede fevri çıkışlar ya da sert çıkışlar ortaya koyabilmektedirler.

Cinsiyetin; gözden geçirilmiş Eysenck kişilik puanı, sosyal yetkinlik puanı, paylaşım ihtiyacı puanı, öğretim görevlileri ile iletişim puanı, sosyal izolasyon puanı, sosyal medya ölçeği (genel) ve Ucla yalnızlık puanı ile değerlendirilmesi amacıyla yapılan istatistiksel çalışmalarda; paylaşım ihtiyacı puanı dışında yalnızlık ve içe kapanıklık düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Aynı araştırmada paylaşım ihtiyacı puanı için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($p < 0,05$). Kadınlarda paylaşım ihtiyacı puanı erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Konu ile ilgili literatürde bulunan araştırmalar farklı sonuçlara ulaşmışlardır. Bizim çalışmamızı destekleyen üniversite öğrencilerinin katılımıyla yapılan bir çalışmada, cinsiyet ile yalnızlık düzeyi arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. (Roscoe ve Skomski, 1989; Akt. Karakurt 2012). Farklı bir sonuç olarak cinsiyet değişkeni ile yalnızlık olgusu arasında pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmalar kapsamında, erkeklerin yalnızlık düzeylerinin kadınların yalnızlık düzeylerinden daha yüksek olduğu bulgulanmıştır (Roscoe ve Skomski, 1989; Demir, 1990). Bu sonuca ters düşen başka bir araştırmaya 446 üniversite öğrencisi katılmıştır ve kadınların, erkeklere göre yalnızlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kadınların dul kalması ve depresif belirtileri kadınların yalnızlığını artırırken; erkeklerde ise sosyal etkileşim ve iletişim eksikliğinin yalnızlığa neden olduğu saptanmıştır (Dahlberg et al., 2015). Yapılan bazı araştırmalar erkeklerin kadınlardan daha yalnız olduğunu (Russell ve ark., 1980; Davis ve Franzoi, 1986; Schultz ve Moore, 1986;1990; Booth, Bartlett ve Bohnsack, 1992), bazı araştırmalar kadınların erkeklere göre daha yalnız olduğunu (Gürses ve ark., 2011; Kutlu, 2005), bazı araştırmalar ise anlamlı bir fark bulunamadığını belgelemiştir (Berg ve Peplau, 1982; Tornstam, 1992; Brage, Meredith ve Woodward, 1993).

Özbey'e (2012) göre sosyal izolasyon ya da içe kapanıklık, bireyin sosyal çevresi ile etkileşim kurma becerisinde problem olması durumunu ifade etmektedir. Bu bağlamda sosyal izolasyon ya da içe kapanıklık durumunda birey; akranları ile ilişki ve etkileşim başlatmada, sürdürmede ve onlarla paylaşımında bulunmada sorunlar yaşamakta ve bu nedenle de sosyal çevreden dışlanma ile karşı karşıya kalmaktadır. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanma sıklıkları değerlendirildiğinde büyük çoğunluğunun (%86,7) her gün sosyal medya kullandığı verisine ulaşılmıştır. Araştırmada tüm ölçek türlerinden alınan puanlar kıyaslandığında

internette geçirilen sürenin yalnızlık ve içe kapanıklık düzeyine anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Üniversite öğrencilerinin yalnızca sosyal izolasyon puanlarıyla internette geçirdikleri süre arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İnterneti 5 saatten az kullananların sosyal izolasyon puanı 5 saat ve üzeri kullananlardan daha fazla olduğu görülmüştür. Bu sonuç düşünülenin tam aksine uzun süre internet kullanımının sosyal izolasyon puanını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde sosyal ağ kullanım süresiyle kullanılan ölçek puanları kıyaslandığında yalnızlık ve içe kapanıklık sosyal ağ kullanım süresi arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Aynı araştırmada sosyal medya ölçeğinin alt grupları olan sosyal yetkinlik ve sosyal izolasyon puanları ve sosyal medya kullanım süresi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Sosyal medya kullanım süresi sosyal yetkinlik ve sosyal izolasyon puanlarını etkilemiştir. Bu araştırmadan önce sosyal medya kullanımı arttıkça içe kapanıklık düzeyinin arttığı tezine sahipken istatistiksel sonuçlar iki değişken arasından anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir.

Sosyal medya aracılığıyla yeni arkadaşlıklar kurmak ve yüz yüze görüşmek her geçen gün daha çok artmakta ve normalleşmektedir. Araştırmada sosyal ağlarda tanışıp yüz yüze görüşme puanları ve diğer ölçek puanları kıyaslandığında yüz yüze görüşmenin içe kapanıklık ve yalnızlık düzeyleriyle arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Yaptığımız araştırmada yüz yüze görüşen ve yüz yüze görüşmeyen öğrencilerin sosyal yetkinlik ve sosyal medya ölçekleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sosyal medyada kullanılan zamanın aslında telefon, tablet, bilgisayar başında aktivesiz geçirilen zaman olduğu unutulmamalıdır. Sosyal medyada zaman geçirirken, sosyal hayattan uzaklaşacak, aile ve arkadaşlarımıza ayıracağımız zamandan ödün verecek kadar çok vakit geçirilmesi insana birçok yönden zarar vereceği gibi sosyal hayatını da olumsuz etkileyebilir.

Sosyal medya kullanımının her geçen gün biraz daha artması olumlu olumsuz etkilerini de artırmaktadır. Sosyal medya kullanımının negatif etkilerini azaltmak için okullarda sosyal medyanın zararları ve kullanım sürelerini azaltmaya ilişkin okullarda eğitimler önerilebilir. Aynı şekilde internet ve sosyal medyayla alakalı yarışmalar düzenlenmesi öğrencilerin ilgilerini çekmek ve onları bilinçlendirmek

adına etkili olabilir. Ayrıca ebeveynlerin çocuklarının yaşlarına göre onları internete ve sosyal medyaya karşı koruma önlemleri almaları desteklenebilir.

Sonuç olarak sosyal medyaya üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve içe kapanıklık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Bu araştırma üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve içe kapanıklık düzeylerinin sosyal medya kullanımlarından etkilenmediğini göstermiştir. Araştırma için oluşturulan hipotezler kullanılan ölçme araçlarıyla değerlendirilmiştir ve elde edilen sonuçların yeni araştırmalarla desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar – Baykara, Y. ve Acar, H. (2002). Sistem kuramı – ekolojik sistem kuramı ve sosyal hizmet: Temel kavramlar ve farklılıklar. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 13(1), 29 – 35.
- Achenbach, T. M. ve Rescorla, L. A. (2000). *Manual for the ASEBA preschool forms & profiles*. Burlington: University of Vermont Department of Psychiatry.
- Ainin, S., Jaafar, N. I., Ashraf, M. ve Parveen, F. (2016). Exploring the role of demographics and psychological variables in internet addiction. *Social Science Computer Review*, 10, 1 – 11.
- Akar, E. (2010). *Sosyal medya pazarlaması*. Ankara: Efil Yayınevi.
- Akçay, H. (2011). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında sosyal medya kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi üzerine bir araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 33, 137 – 161.
- Alkan, S. (1996). *Hastanede yatan bireylerde yalnızlık*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Al-Saggaf, Y. ve Nielsen, S. (2014). Self-disclosure on Facebook among female users and its relationship to feelings of loneliness. *Computers in Human Behavior*, 36,460-468.
- Al – Yagon, M. ve Margalit, M. (2006). Loneliness, sense of coherence and perception of teachers as a secure base among children with reading difficulties. *European Journal of Special Needs Education*, 21(1), 21 – 37.
- Alisinanoğlu, F. ve Ulutaş, İ. (2000). Çocuklarda kaygı ve bunu etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 14, 15 – 19.
- Amaghanı, F.F. (2016). 10. ve 11.sınıf Öğrencilerinin Yalnızlık ve Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Kadıköy İlçesi Örneği). (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Amichai – Hamburger, Y. (2002). Internet and personality. *Computers in Human Behavior*, 18(1), 1 – 10.
- Anolli, L., Villani, D. ve Riva, G. (2005). Personality of people using chat: An online research. *Cyber Psychology & Behavior*, 8(1), 89 – 95.
- Aslan, M. (2009). 5 – 6 yaş grubu çocuklarda bilişsel işlemler ile uyum ve davranış problemleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Bachrach, Y., Koiniski, M., Grapel, T., Kohli, P. ve Stillwell, D. (2012). Personality and patterns of facebook usage. *Web Science*, 12, 22 – 24.
- Basilisco, R. ve Kyung, C. (2015). Uses and gratification motivation for using facebook and the impact of facebook usage on social capital and life satisfaction among filipino users. *International Journal of Software Engineering and Its Applications*, 9(4), 181 – 194.
- Bazarova, N. N. ve Choi, Y. H. (2014). Self – disclosure in social media: Extending the functional approach to disclosure motivations and characteristics on social network sites. *Journal of Communication*, 64, 437 – 453.
- Beck, A. T. ve Young, J. E. (1978). College blues. *Psychology Today*, 12(4), 80 – 82.
- Bee, H. ve Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. Çeviren: Gündüz, O., İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Bilgin – Aydın, N. H. (2003). *Çocuk ruh sağlığı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Bogers, T. ve Wernersen, R. (2014). How social are social new sites? Exploring the motivations for using reddit.com. *Proc, i – Conference*, 329 – 344.
- Boysan, M. ve Duyan, V. (2010). Gelişimsel psikopatolojinin bakış açısıyla disosiyasyon. *Kriz Dergisi*, 18(1), 17 – 33.
- Brandtzaeg, P. B. ve Heim, J. (2009). Why people use social networking sites. *Lecture Notes in Computer Science*, 5621, 143 – 152.
- Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology*, 22(6), 723 – 742.
- Burton, A. (1961). On the nature of loneliness. *American Journal of Psychoanalysis*, 21, 34 – 39.
- Campbell, S. B. (1995). Behavior problems in preschool children: A review of recent research. *Journal of Child Psychology Psychiatry*, 36(1), 113 – 149.
- Campbell, S. B., Shaw, D. S. ve Gilliom, M. (2000). Early externalizing behavior problems: Toddlers and preschoolers at risk for later maladjustment. *Development and Psychopathology*, 12, 467 – 488.
- Caplan, S. E. (2003). Preference For Online Social Interaction: A Theory Of Problematic Internet Use. *Communication Research*, 30(6).

- Cheng, H. ve Furnham, A. (2002). Personality, peer relations, and self – confidence as predictors of happiness and loneliness. *Journal of Adolescence*, 25(3), 327 – 339.
- Chou C. ve Hsiao M.C. (2000) Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: The Taiwan college student’s case. *Computers and Education*, 35; 65-80.
- Cirhinlioğlu, F. G. (2010). *Çocuk gelişimi ve ruh sağlığı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Coplan, J. (2013). Behavior management plan for internalizing behavior. *Dr. Coplan Resmi İnternet Sitesi*, <http://www.drcoplan.com/media/NASP-1.pdf>, Erişim: 15.07.2017.
- Cotten, S. R., Ford, J., Ford, S., & Hale, T. M. (2012). Internet use and depression among older adults. *Computers in Human Behavior*, 28(2), 496e499.
- Cüceloğlu, D. (2013). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çakıl, N. (1998). *Grupla sosyal beceri eğitiminin üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiftçi, S. (1997). *Sigara içen ve içmeyen üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve uyum düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dedeoğlu, G. (2006). *Bilişim toplumu ve etik sorunlar*. İstanbul: Alfa Akademi Yayınları.
- Demir, A. (1989). UCLA Yalnızlık Ölçeği’nin geçerlik ve güvenirliliği. *Psikoloji Dergisi*, 7(23), 14 – 18.
- Demir, A. (1990). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerini etkileyen bazı etmenler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demiriz, N. D. (2016). *Ergenlik dönemi psikiyatrik bozukluklar*. Ankara: Karina Yayınevi.
- Dittman, K.L. (2004). A study of the relationship between lone-liness and internet use among university students. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences & Engineering*, 64(7-B) 3518.
- DiTommaso, E. ve Spinner, B. (1997). Social and emotional loneliness: A reexamination of weiss’ typology of loneliness. *Personality and Individual Differences*, 22, 417 – 427.
- Dolgun,U.(2005). Enformasyon Toplumundan Gözetim Toplumuna.Bursa:Ekin Yayınları.

- Durak – Batıgün, A. (2008). İntihar olasılığı ve cinsiyet: İletişim becerileri, yaşamı sürdürme nedenleri, yalnızlık ve umutsuzluk açısından bir inceleme. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(62), 65 – 75.
- Duy, B. (2003). *Bilişsel – davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın yalnızlık ve fonksiyonel olmayan tutumlar üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eamon, M. K. (2001). The effects of poverty on children's socioemotional development: An ecological systems analysis. *Social Work*, 46(3), 256 – 266.
- Efe, K. (2005). *Okul öncesi eğitimi çağında çocuğu olan ailelerin denetim odağı türü ve çocuklarının sosyal davranışlarını denetlemeleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Engels, N., Fiorentino, L., Karpman, S. ve Turnley, M. (2004). *Family front and centre: A support resource promoting healthy child development*. Book – 3: Anxiety. Canada: Public Health Agency of Canada.
- Eripek, S. (1982). Kuramsal açıdan çocuklardaki problem davranışların nedenleri ve bir sınıflandırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 35 – 46.
- Eysenck SBG, Eysenck HJ, Barrett P (1985) A revised version of the psychoticism scale. *Pers Individ Dif*, 6: 21–29.
- Geçtan, E., (1990). *Psikanaliz ve Sonrası*. 4. Baskı. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Gimpel, G. A. ve Holland, M. L. (2003). *Emotional and behavioral problems of young children: Effective interventions*. New York: Guilford Pres.
- Goby, V. (2006) 'Personality and online/offline choices: MBTI profiles and favored communication modes in a Singapore study', *CyberPsychology and Behavior*, Vol. 9, No. 1, pp.5–13.
- Gürsakal, N. (2009). *Sosyal ağ analizi*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı – Bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151 – 176.
- Henwood, P. G. ve Solano, C. H. (1994). Loneliness in young children and their parents. *Journal of Genetic Psychology*, 155(1), 35 – 45.
- Hieftje, K (2009). The role of social networking sites as a medium for memorialization in emerging adults. Unpublishing doctoral dissertation. Indiana University, Bloomington.

- Hogan, B. (2010). The presentation of self in the age of social media: Distinguishing performances and exhibitions online. *Bulletin of Science, Technology & Society*, 30(6), 377 – 386.
- Hortaçsu, N. (2003). *Çocuklukta ilişkiler ana – baba, kardeş ve arkadaşlar*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Hsu, L. R., Hailey, B. J. ve Range, L. M. (1987). Cultural and emotional components of loneliness and depression. *The Journal of Psychology*, 121(1), 61 – 70.
- Huan, V., Ang, R., & Chye, S. (2014). Loneliness and Shyness in Adolescent Problematic Internet Users: The Role of Social Anxiety. *Child & Youth Care Forum*.
- Jones, H. W. (1981). Loneliness and social contact. *The Journal of Social Psychology*, 113, 295 – 296.
- Jones, H. W. ve Hebb, L. (2003). The experience of loneliness: Objective and subjective factors. *The International Scope Review*, 5(9), 41 – 62.
- Kalmus, V., Realo, A. ve Siibak, A. (2011). Motives for internet use and their relationships with personality traits and social – demographic factors. *TRAMES*, 15(65 – 60), 385 – 403.
- Karakoç, E. ve Taydaş, O. (2013). Bir Serbest Zaman Etkinliği Olarak Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanımı İle Yalnızlık Arasındaki İlişki: Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7, 33-45.
- Kaya, A. (2005). Farklı sosyometrik statülerdeki ilköğretim II. kademe öğrencilerinin benlik kavramı ve yalnızlık düzeyleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(23), 7 – 19.
- Kazak – Berument, S. (1998). Gelişimsel psikopatoloji. *Türk Psikoloji Bülteni*, 4, 93 – 94.
- Keown, L. J. ve Woodward, L. J. (2002). Early parent – child relations and family functioning of preschool boys with pervasive hyperactivity. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 30(6), 541 – 553.
- Kılıç, E. Z. (2003). Gelişimsel psikopatolojinin temel kavramları. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 10(3), 137 – 147.
- Kietzman, J. H., Hermkens, K., McCarthy, I. P. ve Silvestre, B. S. (2011). Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business Horizons*, 54(3), 241 – 251.
- Killeen, C. (1998). Loneliness: An epidemic in modern society. *Journal of Advanced Nursing*, 28(4), 762 – 770.

- Kotler, J. C. ve McMahon, R. J. (2002). Differentiating anxious, aggressive, and socially competent preschool children: Validation of the social competence and behavior evaluation – 30 (Parent Version). *Behavior Research and Therapy*, 40(8), 947 – 959.
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukopadhyay, T., & Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *American Psychologist*, 53(9), 1017–1031.
- Lewis, M. (2005). The child and its family: The social network model. *Human Development*, 48, 8 – 27.
- Liebert, E. (2011). *Facebook masalları*. Çeviren: Güler, N., İstanbul: Derin Kitap.
- Löker, Ö. (1999). *Differential effects of parent and peer attachment on social and emotional loneliness among adolescents*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Magnavita, J. J. (2017). *Kişilik kuramları: Kişilik bilimine çağdaş yaklaşımlar*. Çevirenler: Türközü, S. E., Benveniste, M. ve Arık, M., İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Yayınları.
- Masic, I. ve Sivic, S. (2011). Social networks in education of health professionals in Bosnia and Herzegovina – The role of pubmed / medline in improvement of medical sciences. *Acta Inform Medicine*, 19(4), 196 – 202.
- Medora, N. ve Woodward, J. C. (1986). Loneliness among adolescent college students at a Midwestern University. *Adolescence*, 21, 391 – 402.
- Merrell, K. W. (1995). An investigation of the relationship between social skills and internalizing problems in early childhood: Construct validity of the preschool and kindergarten behavior scales. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 13(3), 230 – 240.
- Merrell, K. W. (2003). *Preschool and Kindergarten Behavior Scales – Second Edition: Examiner's Manual*. Austin: TX: PROED.
- Morahan-Martin, J.M., & Schumacker, P. (2000). Incidence and Correlates of Pathological Internet Use among College Students, Computers in Human Behavior, 16, 13-29.
- Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2003). Loneliness and social uses of the internet. *Computers in Human Behavior*, 19, 659–671.
- Morris, C. G. (2001). *Psikolojiyi anlamak*. Çevirenler: Ayaşık, H. G. ve Sayıl, M., Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Nelson, R. J. ve Israel, A. C. (1997). *Behavior disorders of childhood*. New Jersey: Prentice Hall.

- Oruç, T. (2013). *Üniversite öğrencilerinde psiko – sosyal değişkenlere göre yalnızlık ile otomatik düşünceler ilişkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Orzeck, T. ve Rokach, A. (2004). Men who abuse drugs and their experience of loneliness. *European Psychologist*, 9(3), 163 – 169.
- Otrar, M. ve Argın, S. (2015). Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 391-403.
- Öksüz, Y. (2002). Ergenin kişilik gelişiminde ebeveynin rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, Yaz – Güz Dönemi, 155 – 156.
- Öksüz, Y. (2005). Duyguların açılması eğitiminin üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 185 – 189.
- Özbey, S. (2012). Ebeveynlerin evlilik uyumu ve algıladıkları sosyal destek ile altı yaş çocuklarının problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 43 – 62.
- Öztürk, M. (1997). *10 – 13 yaşları arasındaki çocuklarda umutsuzluk ve yalnızlığın bazı değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, H. (2006). Öğrencilerde yalnızlık ve sosyal destek ile bunlara etki eden faktörlerin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 385 – 386.
- Page, R. M. ve Cole, G. E. (1991). Loneliness and alcoholism risk in late adolescence: A comparative study of adults and adolescents. *Adolescence*, 26, 925 – 931.
- Pawlak, C. (2002). Correlates of Internet use and addiction in adolescents. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & Social Sciences*, 63(5-A), pp. 1727.
- Peisner – Feinberg, E. S., Burchinal, M. R., Clifford, R. M., Culkin, M. L., Howes, C., Kagan, S. L. ve Yazejian, N. (2001). The relation of preschool child – care quality to children’s cognitive and social developmental trajectories through second grade. *Child Development*, 72(5), 1534 – 1553.
- Peplau, L. A., Miceli, M. ve Morasch, B. (1982). Loneliness and self evaluation. *Loneliness*. Editors: Peplau, L. A. ve Perlman, D., New York: Wiley Publishing.

- Peplau, L. A. ve Perlman, D. (1982). Perspectives on loneliness. *Loneliness*. Editors: Peplau, L. A. ve Perlman, D., New York: Wiley Publishing.
- Perry, G. R. (1990). Loneliness and coping among tertiary level adult cancer patients in the home. *Cancer Nursing*, 13(5), 293 – 302.
- Pittman, M., & Reich, B. (2016). Social media and loneliness: Why an Instagram picture may be worth more than a thousand Twitter words.
- Quay, L. C. (2002). Personal and family effects on loneliness. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 13(1), 97 – 110.
- Richaud de Minzi, M. C. ve Sacchi, C. (2004). Adolescent loneliness assesment. *Adolescence*, 39(156), 701 – 709.
- Rogers, C. (2003). *Etkileşim grupları*. Çeviren: Erbil, H., Ankara: Doruk Yayınları.
- Rokach, A. (2000). Perceived causes of loneliness in adulthood. *Journal of Social Behavior And Personality*, 15(1), 67 – 84.
- Roscoe, B. ve Skomski, G. G. (1989). Loneliness among late adolescents. *Journal of Adolesences*, 24, 947 – 955.
- Ross, C., Orr, E. S., Sisic, M., Arseneault, J. M., Simmering, M. G. ve Orr, R. R. (2009). Personality and motivations associated with facebook use. *Computers in Human Behavior*, 25, 578 – 586.
- Russell, D., Cutrona, C. E., Rose, J. ve Yurko, K. (1984). Social and emotional loneliness: An exploration of weiss's typology of loneliness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(6), 1313 – 1321.
- Ryan, T. ve Xenos, S. (2011). Who uses Facebook? An investigation into the relationship between the big five, shyness, narcissism, loneliness and facebook usage. *Computers in Human Behavior*, 27(5), 1658 – 1664.
- Sanders, D. E., Merrell, K. W. ve Cobb, H. C. (1999). Internalizing symptoms and effect of children with emotional and behavioral disorders: A comparative study with an urban African – American sample. *Psychology in the Schools*, 36(3), 187 – 197.
- Schmitt, J. P. ve Kurdek, L. A. (1985). Age and gender differences in and personality correlates of loneliness in different relationships. *Journal of Personality Assessment*, 49(5), 485 – 496.
- Seçim, Y. Ö., Alpar, Ö., Algür, S.(2014). Yalnızlık: Akdeniz Üniversitesinde yapılan ampirik bir araştırma: Loneliness on university students:an empirical research at Akdeniz University.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Sheldon, P. (2008). Students favorite: Facebook and motives for its use. *Southwestern Mass Communication Journal*, Spring, 39 – 53.
- Shirky, C. (2008). *Herkes örgüt*. Çeviren: Şiraz, P., İstanbul: Optimist Yayınları.
- Sistek-Chandler, C. (2012). Connecting the digital dots with social media and Web 2.0 technologies, *Journal of Research in Innovative Teaching*, 78-87.
- Stephen, A. T. ve Toubia, O. (2010). Delivering value from social commerce networks. *Journal of Marketing, Research*, 47(2), 215 – 228.
- Subrahmanyam, K., & Lin, G. (2007). Adolescents on the net: Inter-net use and well-being. *Adolescence*, 42, 659-677.
- Swick, K. J. ve Williams, R. D. (2006). An analysis of Bronfenbrenner’s bio – ecological perspective for early childhood educators: Implications for working with families experiencing stress. *Early Childhood Education Journal*, 33(5), 371 – 378.
- Swickert, R., Hittner, J. B., Harris, J. J. ve Herring, J. A. (2002). Relationships among internet use, personality and social support. *Computers in Human Behavior*, 18(4), 437 – 451.
- Syn, S. Y. ve Oh, S. (2015). Why do social network site users share information on Facebook and Twitter? *Journal of Information Science*, 41(5), 553 – 569.
- Şar, A. H., Göktürk, G. Y., Tura, G., & Kazaz, N. (2012). Is the internet use an effective method to cope with elderly loneliness and decrease loneliness symptom. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 55, 1053-1059.
- Şişman-Eren, E., (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 29(4), 230-243.
- Tam, P. ve Walter, G. (2013). Problematic internet use in childhood and youth: evolution of a 21st century affliction. *Australasian Psychiatry*, 21(6), 533 – 536.
- Tandon, M., Cardeli, E. ve Luby, J. (2009). Internalizing disorders in early childhood: A review of depressive and anxiety disorders. *Child, Adolescent Psychiatry Clinic*, 18(3), 593 – 610.
- Tektaş, N., 2014, “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanmalarına Yönelik Bir Araştırma” *Tarih Okulu Dergisi*, 7:ss.851-870.

- Ting – Peng, L. ve Efram, T. (2012). Introduction to the special issue social commerce: A research framework for social commerce. *International Journal Electronic Commerce*, 16, 5 – 14.
- Toprak, A., Yıldırım, A., Aygöl, E., Binark, M., Börekçi, S. ve Çomu, T. (2009). *Toplumsal paylaşım ağı facebook: “Görülüyorum öyleyse varım”*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Touliatos, J. ve Lindholm, B. W. (1981). Congruence of parents’ and teachers’ ratings of children’s behavior problems. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 9(3), 347 – 354.
- Tuten, T. L. ve Bosnjak, M. (2001). Understanding the differences in web usage: The role of need for cognition and the five factor model of personality. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 29(4), 391 – 398.
- Türkoğlu, T. (2011). *Digital kültür*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Uruk, A. (2001). *Role of peers and families in predicting the loneliness level of adolescents*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uruk, A. ve Demir, A. (2003). The role of peers and families in predicting the loneliness level of adolescents. *Journal of Psychology*, 137(2), 1 – 15.
- Velderman, M. K., Bakermans – Kranenburg, M. J., Juffer, F., Van Ijzendoorn, M. H., Mangelsdorf, S. C. ve Zevalking, J. (2006). Preventing preschool externalizing behavior problems through video – feedback intervention infancy. *Infant Mental Health Journal*, 27(5), 466 – 493.
- Verschuere, K., Doumen, S. ve Buyse, E. (2012). Relationships with mother, teacher, and peers: Unique and joint effects on young children’s self – concept. *Attachment & Human Development*, 14, 233 – 248.
- Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotion and social isolation*. Cambridge: MIT Press.
- West, D. A., Kellner, R. ve West, M. M. (1986). The effects of loneliness: A review of the literature. *Comprehensive Psychiatry*, 27(4), 351 – 363.
- Yaşar, M. R. (2007). Yalnızlık. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 237 – 260.
- Yavuzer, H. (2003). *Doğum öncesinden ergenlik sonuna çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yazgan – İnanç, B. ve Yerlikaya, E. E. (2011). *Kişilik kuramları*. Ankara: PegemA Yayınevi.

Young, J. E. (1982). Loneliness, depression and cognitive therapy: Theory and application. *Loneliness*. Editors: Peplau, L. A. ve Perlman, D., New York: Wiley Publishing.

Zilboorg, G. (1938). Loneliness. *Atlantic Monthly*, 161, 45 – 54.

Zisser, A. R. ve Eyberg, S. M. (2012). Maternal ADHD: Parent – child interactions and relations with child disruptive behavior. *Child & Family Behavior Therapy*, 34, 33 – 52.

EK – 1:

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi Yrd. Doç. Dr. Seda Usubütün danışmanlığında Ezgi Et tarafından yürütülen “Sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve içedönüklük düzeylerine etkisinin incelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahibsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır

1.Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın konusu: Sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve içedönüklük düzeylerine etkisinin incelenmesidir.
- Araştırmanın nedeni tez çalışmasıdır.
- Araştırmamız Ufuk Üniversitesi’nde okuyan 150 öğrenciye uygulanacaktır.
- Araştırmanın öngörülen süresi 10-15 dakikadır.
- Araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz takdirde Kişisel Bilgi Formu, UCLA Yalnızlık Ölçeği, Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Formu (EKA-GGK) ve Sosyal Medya Tutum Ölçeği olmak üzere 4 farklı ölçeği eksiksiz ve doğru şekilde cevaplamanız beklenmektedir.

2.Çalışmaya Katılım Onayı:

Bu formu imzalayarak araştırmaya katılım için onay vermiş olacaksınız. Bununla birlikte kimlik bilgileriniz çalışmanın herhangi bir aşamasında kullanılmayacaktır. Doldurduğunuz anketlere verdiğiniz cevaplar ve her türlü bilgi yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Bilgileriniz hiçbir kimse ile ya da ticari bir amaç için paylaşılmayacaktır

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Kendi el yazısı ile)

Adı-

Soyadı:.....
.....

İmzası:

Araştırmacının

Adı-

Soyadı:.....
.....

İmzası:

EK – 2:

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

- 1.Cinsiyetiniz: K () E ()
- 2.Sınıfınız:
- 3.Yaşınız:
- 4.Bölümünüz:
- 5.Kimle birlikte yaşıyorsunuz? a) Aile ile birlikte b)Arkadaşlarla c)Yalnız
d)Diğer(belirtiniz)...
- 6.Nerede kalıyorsunuz? a)Evde b)Yurtta
- 7.İnternet kullanıyor musunuz? Evet () Hayır ()
- 8.Hangi sıklıkla internet kullanıyorsunuz? a)Her gün b)Haftada 3-4 gün c)Ayda
1-2 gün
9. İnternete girdiğinizde ortalama kaç saat zaman harcıyorsunuz?
a)1 saatten az b)1-3 saat c)3-5 saat d)5-7 saat e) 7 saat ve üzeri
- 10.Sosyal ağların herhangi birini kullanıyor musunuz? Evet () Hayır
()
11. Eğer birden fazla sosyal ağda profiliniz varsa en fazla hangisinde zaman harcı
yorsunuz? a)Facebook b) Twitter c)İnstagram d)Swarm
e)Diğer(belirtiniz)...
12. Hangi sıklıkla sosyal ağları kullanıyorsunuz?
a)Her gün b)Haftada 3-4 gün c)Ayda 1-2 gün
13. Sosyal ağlarda ortalama kaç saat zaman harcıyorsunuz?
a)1 saatten az b)1-3 saat c)3-5 saat d)5-7 saat e) 7 saat ve üzeri

14. Sosyal Ağları hangi amaçla kullanıyorsunuz?

- a)Yeni arkadaş bulmak b) İnteraktif oyun oynamak c)Online sohbet etmek
d)Arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek e) Profili güncellemek f)Zaman geçirmek h) Diğer(belirtiniz)...

15. Sosyal ağ hesaplarınızda kendi isminizi mi kullanıyorsunuz? Evet ()
Hayır ()

16.

Sosyal ağlar aracılığıyla tanıştığımız kişilerle yüz yüze görüştüğünüz oldu mu? Ev
et () Hayır () Henüz değil ()

17. Sosyal medyanın sizi sosyalleştirdiğini düşünüyor musunuz? Düşüncenizi 1-10
arası ölçeklendirmede işaretleyiniz.

Kesinlikle Katılıyorum							Kesinlikle Katılmıyorum		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10									

18. Sosyal medyada zaman geçirmenin sizi gerçek hayattan ve insanlardan uzaklaştırdığını düşünüyor musunuz? Düşüncenizi 1-10 arası ölçeklendirmede işaretleyiniz.

Kesinlikle Katılıyorum							Kesinlikle Katılmıyorum		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10									

19.Sosyal medya araçlarına daha çok hangi tür cihazlar ile ulaşmaktasınız? A) Cep telefonu

- b) Tablet c) Bilgisayar

EK-3:

EYSENCK KİŞİLİK ANKETİ – GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ KISA FORMU

Yönerge: Lütfen aşağıdaki her bir soruyu, “Evet” ya da “Hayır” seçeneklerini yuvarlak içine alarak cevaplayınız. Doğru ya da yanlış cevap ve çeldirici soru yoktur. Hızlı cevaplayınız ve soruların tam anlamları ile ilgili çok uzun düşünmeyiniz.

1.	Duygu durumunuz sıklıkla mutlulukla mutsuzluk arasında değişir mi?	Evet	Hayır
2.	Konuşkan bir kişi misiniz?	Evet	Hayır
3.	Borçlu olmak sizi endişelendirir mi?	Evet	Hayır
4.	Oldukça canlı bir kişi misiniz?	Evet	Hayır
5.	Hiç sizin payınıza düşenden fazlasını alarak açgözlülük yaptığınız oldu mu?	Evet	Hayır
6.	Garip ya da tehlikeli etkileri olabilecek ilaçları kullanır mısınız?	Evet	Hayır
7.	Aslında kendi hatanız olduğunu bildiğiniz bir şeyi yapmakla hiç başka birini suçladınız mı?	Evet	Hayır
8.	Kurallara uymak yerine kendi bildiğiniz yolda gitmeyi mi tercih edersiniz?	Evet	Hayır
9.	Sıklıkla kendinizi her şeyden bıkmış hisseder misiniz?	Evet	Hayır
10.	Hiç başkasına ait olan bir şeyi (toplu iğne ya da düğme bile olsa) aldınız mı?	Evet	Hayır
11.	Kendinizi sınırlı bir kişi olarak tanımlar mısınız?	Evet	Hayır
12.	Evliliğin modası geçmiş ve kaldırılması gereken bir şey olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	Hayır
13.	Oldukça sıkıcı bir partiye kolaylıkla canlılık getirebilir misiniz?	Evet	Hayır

14. Kaygılı bir kişi misiniz?	Evet	Hayır
15. Sosyal ortamlarda geri plânda kalma eğiliminiz var mıdır?	Evet	Hayır
16. Yaptığınız bir işte hatalar olduğunu bilmeniz sizi endişelendirir mi?	Evet	Hayır
17. Herhangi bir oyunda hiç hile yaptınız mı?	Evet	Hayır
18. Sinirlerinizden şikâyetçi misiniz?	Evet	Hayır
19. Hiç başka birini kendi yararınıza kullandınız mı?	Evet	Hayır
20. Başkalarıyla birlikte iken çoğunlukla sessiz misinizdir?	Evet	Hayır
21. Sık sık kendinizi yalnız hissedersiniz mi?	Evet	Hayır
22. Toplum kurallarına uymak, kendi bildiğinizi yapmaktan daha mı iyidir?	Evet	Hayır
23. Diğer insanlar sizi çok canlı biri olarak düşünürler mi?	Evet	Hayır
24. Başkasına önerdiğiniz şeyleri kendiniz her zaman uygular mısınız?	Evet	Hayır

EK – 4:**SOSYAL MEDYA TUTUM ÖLÇEĞİ**

SORU		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Sosyal medya siteleri sayesinde arkadaşlarımla beni fark etmesini isterim.					
2	Sosyal medya siteleri sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum.					
3	Sosyal medya sitelerinin beni arkadaşlarımdan uzaklaştırdığımı düşünüyorum.					
4	Sosyal medya sitelerinde gördüğüm paylaşımları arkadaşlarımla sohbet konusu yapmak hoşuma gidiyor.					
5	Sosyal medya sitelerindeki içerikler hakkında yorum yapmak hoşuma gidiyor.					
6	Sosyal medya sitelerinde yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanıyorum.					
7	Sosyal medya sitelerinin beni ailemden kopardığımı düşünüyorum.					
8	Sosyal medya siteleri sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum.					
9	Sosyal medya sitelerinde öğretmenlerimi takip etmeyi seviyorum.					
10	Öğretmenlerimin yazdıklarını takip etmesi hoşuma gidiyor.					
11	Sosyal medya siteleri yüzünden aileme yeterince vakit ayıramıyorum.					
12	Paylaşımlarımla arkadaşlarımla arkadaşlarımla beğenilmesinden hoşlanıyorum.					
13	Sosyal medya siteleri sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum.					
14	Sosyal medya siteleri yüzünden diğer sosyal aktivitelere yeterince vakit ayıramıyorum.					

15	Sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu oluyorum.					
16	Özel ilgi duyduğum arkadaşşıma sosyal medya siteleri aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum.					
17	Sosyal medya siteleri sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması hoşuma gidiyor.					
18	Sosyal medya siteleri sayesinde daha fazla arkadaşşımmın olacağını düşünüyorum.					
19	Öğretmenlerimin sosyal medya sitelerinde beni takip etmesi kendimi değerli hissetmemi sağlıyor.					
20	Sosyal medya siteleri sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.					
21	Arkadaşlarımmın paylaşımlarım hakkında yorum yapmaları beni mutlu ediyor.					
22	Sosyal medya siteleri yüzünden derslerime yeterli özeni gösteremiyorum.					
23	Bu siteler yüzünden arkadaşşımlara yeterli zaman ayıramıyorum.					

EK – 5:**UCLA – LS YALNIZLIK ÖLÇEĞİ**

Aşağıda çeşitli duygu ve düşünceleri içeren ifadeler verilmektedir. Sizden istenilen her ifade de tanımlanan duygu ve düşünceyi ne sıklıkta hissettiğinizi ve düşündüğünüzü her biri için tek bir rakamı daire içine alarak belirtmeniz.

SORU		Ben – Bu Durumu Hiç Yaşamadım	Ben – Bu Durumu NADİREN Yaşarım	Ben – Bu Durumu BAZEN Yaşarım	Ben – Bu Durumu SIK SIK Yaşarım
1	Kendimi çevremdeki insanlarla uyum içinde hissediyorum.	1	2	3	4
2	Arkadaşım yok.	1	2	3	4
3	Başvurabileceğim hiç kimse yok.	1	2	3	4
4.	Kendimi tek başıyım gibisi hissetmiyorum.	1	2	3	4
5	Kendimi bir arkadaş grubunun bir parçası olarak hissediyorum.	1	2	3	4
6.	Çevremdeki insanlarla bir ortak yönüm var.	1	2	3	4
7	Artık hiç kimseyle samimi değilim.	1	2	3	4
8	İlgilerim ve fikirlerim çevremdekilerce paylaşılıyor.	1	2	3	4
9	Dışa dönük bir insanım.	1	2	3	4
10	Kendime yakın hissettiğim insanlar var.	1	2	3	4
11	Kendimi grubun dışına itilmiş hissediyorum.	1	2	3	4
12	Sosyal ilişkilerim var.	1	2	3	4
13	Hiç kimse beni gerçekten iyi tanımıyor.	1	2	3	4
14	Kendimi diğer insanlardan soyutlanmış hissediyorum.	1	2	3	4
15	İstediğim zaman arkadaş bulabilirim.	1	2	3	4
16	Beni gerçekten anlayan insanlar var.	1	2	3	4
17	Bu derece içime kapanmış olmaktan dolayı mutsuzum.	1	2	3	4

18	Çevremde insanlar var ama benimle değiller.	1	2	3	4
19	Konuşabileceğim insanlar var.	1	2	3	4
20	Derdimi anlatabileceğim insanlar var.	1	2	3	4

